

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-basabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Kyftter hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, május 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Ujítás az arad-csanádi vasuta-
mon.

A hármás szövetség a magyar delegációban.
Egyről-másról.

A bor kivétele a megrendelési tilalomból.
Angel gazdák Aradon.

A fizetésjavítás kezdetén.

A román király ünnepe.

Wickenburg gróf programja.

A bereasjenői szép menyecske és a katonai-
tiszt hitelenő.

Az aradi püspökválasztás.

Affér egy nyomorék emberrel.

A konstantinápolyi kirándulók hazatérése.

Az aradi közműhelytelep.

Kauciószédelgő banda.

Az igazgató ur.

Ujítás az arad-csanádi vasutakon.

Arad, május 24

A vasuti forgalom terén korszakos reform ölt testet az Arad-Csanádi egyesült vasutak holnapi közgyűlésén. A motorkocsiknak a vasuti közlekedés körül való felhasználása ez, melyről lapunk nemrégiben részletes ismertetést közölt, mint amaz érdekes tanulmányút eredményét, melyet *Vásárhelyi Béla* az arad-csanádi vasutak vezérigazgatója és *Sármezey Endre* főmérnök tettek a külföldön.

A minden tekintetben érdekes és fontos ügyet holnap jelenti be a közgyűlésnek a vasut igazgatósága.

Az esemény fölött elmélkedve szinte önként fut tollunk alá a visszaemlékezés *Baross* nagy műve, a zónadijszabás beho-

zatalára, mely korszakos ujításban Magyarország annak idején éppen úgy megelőzte a külföldet, mint ahogy az arad-csanádi vasutak teszik most a Máv. és a többi magyar vasutakkal szemben.

A zónadijszabást a vasutakon a díjmérséklés körül végzett hosszabb és eredménytelen kísérletezések előzték meg. A személy és áruforgalom növelésére azonban sem az egykor nagy garral hirdetett menettérty-jegyek, nem voltak jelentékenyebb hatással, sem pedig a fürdő-bérlet-és idény-jegyek, melyek a maguk idejében valóságos lázba ejtették a vasut-igazgatóságokat és a szakférfiakat, csupán a nagyközönséget hagyták hidegen.

A vasuti forgalom szaporítása körül folytatott tanulmányozás azt mutatta, hogy maga a díjmérséklés nem vezet a kívánt célhoz, ha a személydijszabás alapja meg nem változik, és pedig oly módon, hogy kellőképp figyelembe vétessenek az ország földrajzi fekvésében, és népességi arányában, valamint a nagy tömeg fizetési képességében gyökeredző nemzetgazdasági körülmények. Mindezen tényezők összevetésével és figyelembe vételével léptették életbe a maga idején a nagyjelentőségű zónadijszabást, melynek legfőbb jellemző tulajdonságai a távolságnak vonalszakaszokba való csoportosítása, az utazási árak leszállítása, és a szomszédos községek egymás közötti forgalmának megkönnyítése voltak.

E nagyszabású alkotás mellé — megpróbálunk ezuttal jövendőt mondani — oda-

fogják állítani néhány év múlva azt a korszakos reformot, mely az arad-csanádi vasutak igazgatósági jelentésében odakerül jóváhagyás végett a holnapi közgyűlés színe elé.

A zónatarifa a távolságok észszerű megszabása által idézte elő a forradalmat a vasutak terén: a motorkocsi-közlekedés magát a szállítást, a forgalmat teszi olcsóbbá.

A mai vonatok nagyon sok fölösleges munkát kénytelenek végezni, temérdek olyan terhet kell magukkal cipelniük, ami a vasutak budgetjét növeli ugyan, de magára a forgalomra befolyással épenséggel nincsenek.

E terheket a motorkocsi-közlekedés leveszi a vasutak vállairól, mert a mozdonyt, a kezelő- és személykocsit potló, s önmagát hajtó motorkocsi jóval kevesebb kiadással jár, mint a nagy apparátussal mozgó, drága személyvonatok.

A motorkocsi manapság az egyedüli eszköz tehát arra, hogy a közlekedés a jelenleginél olcsóbbá tétessék, s a nagy közönség ama részét, mely még mindig nem veszi igénybe kellőképp a vasutakat, oda szoktassák a páros sinek világot jelentő birodalmához.

Ránk, aradiakra kétszeres jelentőséggel bírhat a motorkocsi-forgalom sikere, mert ugye lehet, hogy az arad-csanádi vasutakat követni fogja a reform terén az *aradi közuti vaspálya* is, mely, úgy látjuk, a nagy költséggel járó villamos közlekedést nem képes megadni nekünk úgy, a

TARCA

A hétről.

Törökországi levelek.

Irja: Ifj. Zsigmond Miksa Koloman.

Egyedül hallgatom tenger mormolását,
Tengeri betegség nagy utóhatását.

A többi már régen

Pihen, ki az ágyon, ki meg hintaszéken;

Vagy a fáradtságot lassan kihevervén

Utí levelekben könnyít a keservén.

A magyarra most itt parádés világ jár

Rikoltja a török: *élien a mágjár!*

Nagyvezírt és béget

A magyar-barátság örök tüze éget,

S annyi ovációt köszönünk meg mostan,

Sándor Fál se többet a Lipótvárosban.

Szép ez a török föld. A merre csak járok,

Békében megférnek kazárok, agrárok;

S boldog ez a város:

Nem panaszkodik itt se munkás, se gyáros;

Csak a kik közülünk a külvárost járják,

Érezik az édes, honi szagnak páriját.

De tekezzek sebtén az ügy érdemébe:

Mentünk küldöttségben, a szultán elébe

S ő kegyeket osztott:

Kivilágította a Yildiz-kioszkot.

Mindegyikhez volt egy szava, nyájaş, elmés,

Azt is megkérdezte: milyen lesz a termés?

S hogy a cercle alatt elé léptünk sorra,

Ottenberget félrehívatta egy szóra;

S megkérte a szultán:

Hogy a gazdasági válság megjavultán

Emlékezetére e szép barátságunk:

Nyisson váltóhitelt nagy Törökországnak.

S a tanácskozásha közbeszólt Keresztes:

„Mondok egyet, Főlség, nem lesz vele vesztes.

A kincset megkapja,

Ha az Aranyszarvat zálogba becsapja;

S egyszeriben meglesz, mit a népe áhit,

Valamit csak ad rá a török Weisz Dávid.”

S ki nem fogyott aztán a jóindulatbul,

Diszebédél látott a jó öreg Abdul.

S hogy elértük végét:

Bemutatta mind a hatszáz feleségét.

Szórakoztak velünk, szóval be nem telve,

— Egyik beszeretett Spitzer Izraelbe.

S a hogy ránk kacsintott a hárem egy szépe,

Csintalan ötlet jött Andrényi eszébe;

„Hallgasson meg, Nagysád:

Itten a háremben kevés a szabadság.

Elvisszük magunkkal — nincs abba semmi

ROSSZ

Ifju Vesztaszűznek Avarffy Fráncihoz.”

S az jutott eszünkbe ilyen hangulatban,

Ezzel a jó néppel mért is álltunk hadban?

Ha ma összeveszünk:

Akárcsak Körberrel, szépen kiegyeznénk;

Háboru nem folyna, béke helyreállna.

Érte még Barabás se interpellálna.

Egyedül hallgatom tenger mormolását,

Pezgők durrogását, vad tósztok folyását.

Bár azzal vétkeznek:

Mohamedánokban helye van a szesznek;

Igy oszt' nincs nap, mikor velünk meg ne

esnék,

Tenger nélkül is a — tengeri betegség.

A másolat hiteles voltaért felel:

Forgács.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

hogy ígerte, s ahogy Arad igénye és forgalma azt megkívánja. A motorkocsik alkalmazása egyszerre megoldaná az évek óta sokat vitatott villamos vasut kérdését, s jól járna vele közönség és közúti vasut egyaránt.

Lelkesedésünk egész melegeivel üdvözljük tehát a nagyszabású vasúti reformot, melynek születésnapja a holnap közgyűlés lesz, és annyi sikert kívánunk hozzá az arad-csanádi vasutaknak, amennyi egyszerűzet vezérli azokat a férfiakat, akik a nagyjelentőségű reform megalkotása körül fáradoztak.

* * *

A baksai mandátum. A baksai kerületben megválasztott *Darányi Ferenc* dr. néppárti képviselő ellen beadott petíció dolgában *Paiss Andor* ma délben hirdette ki a Kuria ítéletét. A Kuria a kérvényt *elutasította*, mert a petícióban foglalt tényállítások igazolást nem nyertek. Az sem nyert igazolást, hogy a képviselő vesztegetett volna, mert több tanúnak és magának a képviselőnek eskü alatt tett valóságából kitűnik, hogy a képviselő adott ugyan többeknek egy-egy koronát, de a szavazás után és azért, mert az élmezési bárcák kifogytak. Az ellenkező vallomások határozatlanok és ingadozók.

A tápéi kerületben a szabadelpárt ma tartott jelölő gyűlésén újból *Enyedi Lukácsot* léptette föl. A függetlenségi párt *Kelemen Béla* dr. szegedi ügyvéd személyében állapodott meg s így ismét a két régi jelölt fog a nevezetes kerületben egymással megküzdeni.

A hármas szövetség

a magyar delegációban.

(A magyar delegáció teljes ülése.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, május 24.

A magyar delegáció ma délelőtt 10 órakor *Andrássy Gyula* gróf elnöklelte alatt teljes ülést tartott, a melyen jelen voltak *Goluchovszki* gróf külügyminiszter és *Spaun* báró tengernagy a közös kormány és *Szell Kálmán* miniszterelnök *Fejérváry Gé-*

za báró és *Szechenyi Gyula* a magyar kormány részéről.

Folytatták a külügyminiszterium költségvetésének tárgyalását, melyről a következő részletes tudósításunk számol be:

Az interpelláció.

Rakovszky István attól tart, hogy ha a külügyi képviselő erélyesebben nem védi érdekeinket, terhes kereskedelmi szerződéseket fogunk köthetni. Elvárja *Goluchovszkitől*, hogy a hármasszövetség keretében oda fog hatni, hogy a monarchia gazdasági érdekei fel ne áldoztasanak. További indokolás után a következő interpellációt terjeszti elő:

1. Való-e az a hír, hogy gróf *Bülow* német birodalmi kancellár és *Prinetti* olasz külügyminiszter között velencei találkozások alkalmával a hármasszövetségre nézve végleges megállapodások történtek? 2. Való-e, hogy a most érvényben levő olasz kereskedelmi szerződés változatlanul fenntartatik, különösen az u. n. bor-klauzula továbbra is fennmarad? 3. Kész-e a külügyminiszter a hármasszövetségi szerződést közölni? Ha nem: 4. Miért nem hozza e szerződést nyilvánosságra? 5. Valók-e azon hírek, hogy a monarchia és Olaszország között tárgyalások folynak Albánia esetleges megszállására, vagy az érdekszférák határának megállapítására nézve?

Az interpellációt kiadták a külügyminiszternek.

Teljes paritás.

Papp Géza a hármasszövetséget helyesnek tartja és a külügyi költségeket megszavazza. Tudja jól, hogy a költségek ellen való tiltakozás népszerű, de amikor arról van szó, hogy például a monarchia harcképessége biztosításák és érdekösszeütközések esetén a monarchia érvényesíthesse szavát és hatalmát, e költségek megállapításánál ott áll a kormány és a többség felelőssége, a melyet a népszerűségért feláldozni nem lehet és nem szabad.

Elismeri, hogy politikai szövetségeknél el lehet tekinteni a gazdasági érdekektől, de ezt csak elméletileg ismeri el. Gyakorlatilag csak akkor gyökerezhetik egy szövetség a népek lelkében, ha a szövetség keretében a közgazdasági érdekek is harmóniába hozhatók. Teljesen osztja e tekintetben *Privetti* olasz miniszter nézetét. Arra kéri *Goluchovszkit*, hogy e kérések ne csak platónikusak legyenek, hanem meg is valósítsanak.

Jussón a külügyi képviselőben kifejezésre, hogy itt két külön önálló állam áll egymás mellett, szóval a Magyarország és Ausztria között fennálló teljes paritás. Erre sok orvosolni és javítani való van. Így a cimer tekintetében

még mindig nincs teljesítve óhajtasunk. A külügyi képviselőben erősebben kellene kidomborítani közgazdasági és anyagi érdekeinket. A konzuloknak éppen olyan képzettséget kellene elsajátítani, mint a diplomácia tagjainak. A jövő delegáció elé jelentést kér e tárgyban.

A vizsgálati rendszabály megváltoztatását is óhajtja. Módot kell nyújtani arra nézve, hogy a diplomácia tagjai, az attasék, konzulok a magyar nyelvet elsajátíthassák és a paritás minden képviselőnkben így érvényre jusson. Óhajtaná, ha a külügyminiszterumban magyar osztály alakíthatnák, a hol a speciális magyar ügyek evidenciában tartatnának. Kéri, hogy a konzulátusokhoz forduló magyar állampolgárok ne német, hanem magyar végzéseket kapjanak. Ezeket óhajtotta elmondani.

Ellenzéki oldalról.

Okolicsányi László nagyon humorosnak tartja, hogy *Papp Géza* udvariasan kér olyan dolgokat, a melyeknek teljesítése törvényadta jogainkból folyik. Csatlakozik *Papp* kívánságaihoz, de csodálja, hogy nem fogadta el *Holló* határozati javaslatát a melyben a magyar cimer követelte.

A diplomáciában a munkás elem szaporítását követeli. Ezután a hármasszövetség ellen fordul, a mely szerinte nem felel meg a mi érdekeinknek. A külügyi kormány iránt bizalommal nem viseltetik, a költségeket meg nem szavazza és csatlakozik *Holló* javaslatához.

A béke biztosítéka.

Kristóffy József a hármasszövetségben látja az európai béke biztosítékát. Konstantinápolyban az érdekeinknek nagyobb támogatását kéri, mert ma oly lanya ez, hogy a külállamok onnan biztosítanak bennünket. Minden nagy követ helyt áll állama érdekében, de a mi nagy követünk nem fejt ki tevékenységet.

Hódossy Imre védi a hármasszövetséget. Követeli, hogy a konzulátusokon hadi hajókon a magyar cimert és a magyar zászlót a törvény értelmében használják és kitűzzék. A törvényből fejtegeti, hogy ehhez jogunk van. Figyelmeztet egy tévedésre. Az osztrák-magyar bank szabályzatában van egy tétel, a mely szerint a közös cimer használható. Csak később derítették ki, hogy közös cimer nincs, a mint-hogy nincs is. E hiba kijavítását kéri. Egyebekben arra kéri a külügyi kormányt, hogy ne csikartasson ki minden jogos követelményt, hanem önként adják azt meg, a mi a 67-es törvényből folyik. (Élénk helyeslés).

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Kévés a bizalom.

Rakovszky István csatlakozik *Hódossynak* a magyar cimer tárgyában kifejtett fejtegeté-

A kadét fölládozza magát.

Írta: Zboray Aladár.

Már éppen ott tartott a tisztikar, hogy egymásba kössön, mert az unalom a legmagasabb pontra hágott. Kihaltabb, egyhangubb lészket mint Vidabánya még képzelni sem lehetett s az a szerencsétlen kikülönített század, amelyet gonosz végzete s a mindent intéző miniszterium, oda fektetett, közel volt a megpenészedéshez.

Valamelyik juniusi napon történt, hogy a kadét lelke kezdve bukott be délbe a Bárányba, ahol táplálkozott a tisztikar s neki pirulva jelentette:

— A *Löwy Samu* ablakában egy arckép van kitéve és egy szini cédula. A cédula mocskos és hektografálva van, az arckép ellenben egy istennőt ábrázol s ő a primadonna.

— Még be sem fejezte beszédét, amikor egy gyanusan beretvált férfiú lépett az asztalhoz.

— Bocsánat, hogy személyesen jövök. *Baradlay* vagyok, a színigazgató, a titkárom beteg s így magam vagyok kénytelen bérletet gyűjteni.

— Egy hónapot töltünk Vidabányán. Műsorom változatos s a legújabb szenzációkat megszereztem. Szintársulatom elsőrendű. Primadonnám: *Szenicey Vanda*, a vidék legelső énekesnője, drámai hősnőm: *B. Salgó Anna*, a nőm, szendém: *Mitrovicky Pusi*, naivám: *Virág Cinci*, igazi úde virágszál. Előadásaimat a Bárány nagytermében tartom.

A tiszték arca földerült. Ülással kinálták meg az igazgatót.

— Nem, nem tehetem. — szabadkozott *Baradlay* — nőm s a hölgyek várnak. Együtt ebédelünk.

— Szívesen látjuk őket is, — kockáztatta meg *Nyitray* százados, aki viharedzett katona volt, s mindig lehető kis stációkon szolgált.

És öt perc múlva bevonult a tiszték asztalához a *Baradlay-társulat* színe-java. A hősnő, a szende, a naiva, a primadonna, a segéd-primadonna, a hős, a baritonista, a komikus, az intrikus, a sugó és a direktorné kis kutyája. Az igazgatóval együtt éppen tizenketten.

A hölgyekről nehéz volna beszámolni, mert a direktorné kövér volt ugyan, de igazán nem volt szép, a szende erősen túljárt már a katonai koron, a naiva és a segédprimadonna még Vidabányán sem volt szépnek mondható, ellenben a primadonna, fiatalabb lehetett volna ugyan de csinosabb nehezen.

Híába jegyezte meg reá *Nyitray* százados galád cinizmussal:

— Épült *V. Ferdinánd* uralkodása alatt, renováltatott *Ferenc József* országlása idején, — *Szenicey Vanda* azért igazán csinos volt, sőt Vidabányán szenzációsan szép, amit semmi sem bizonyít jobban, mint az, hogy *Paulin* kasszony, a kasszatündér, szükségét látta annak, hogy ellenállhatatlan vörös selyem bluzát öltse magára, s még abban is sippadozott az irigységtől.

A szintársulat s az árva tiszték hamar összebarátkoztak. A Bárány nagyterme ugyan

nem telt meg esténként zsufolásig, de a tiszték hűségesen ott ültek minden este a színházban mint ahogy a társulat is ott ült hűségesen délen a tiszték asztalánál.

Szenicey Vanda volt a csillag. A második napon ugyan berándult a környékből néhány birtokos s ez megzavarta a békés együttélést, mert az összes hölgyek, a direktorné leszámítva, átpártoltak a polgársághoz, de kölcsönös magyarágatások után harmadnap ismét összebékült a társaság.

Tornyos Kálmán, a főhadnagy, volt a legtüzesebb udvarló s a legbuzgóbb tapsoló.

Kivülről *Löwy Samu*, aki mint a társulat udvari szállítója maga és családja ingyen látogatta az előadásokat, tapsolta vérvörösre a tenyereit.

A kadét a színházban mindig vérbeborult arccal ült a helyén. Azokat a virágokat, amiket *Tornyos* főhadnagy küldözgetett a primadonnának, mintha az ő szívéből tépték volna ki, úgy érezte, s valami iszonyu nagy dolgon törte a fejét.

Mert mi tagadás, a kadét szeretett, színtén, lángolóan, amint ezt a kadétek másként nem is tehetik. Egy éve, hogy kikerült az iskolából, mint utolsó, s egy éve, hogy Vidabányán várja, lesi azt a nagy szenzációt, amit szerelemnek nevez a *Konversations Lexikon*.

A kasszirosnök ugyanis sokkal magasabb rendű lények, semhogy egyszerű hadapród tiszt-helyettes reájuk emelhesse savószínű, kidülledt szeméit s azonkívül a kadét csak a szókék iránt érzett lelkében szimpátiákat szunnyadni,

séhez. Nem fogadja el a bizalmi nyilatkozatokat, a maga részéről nincs is bizalommal a külügyi képviselők iránt. Az előadó jelentését sem fogadja el. Az ily bizalomnyilvánításoknak kifelé erkölcsi értéke nincs, mert nem a nemzet nyújtja a bizalmat, hanem egy bizettség többsége. Kérdi, igaz-e, hogy Oroszország megszállotta Mandzsuriát?

Az angol bur háborúról szól ezután. Falk előadó jelentésének egyes passzusai val polemi-zál. A németországi Allddeutsch Verband izga-tásai ellen éles hangon kelt ki. Azok ellen ére-lyes tiltakozást követel.

Beszéde végén erősebb külügyi politi-kát és több önértetést követel, kijelentvén, hogy nincs semmi szükségünk nagyhatalmos-dít játszani. A költségvetést egyébként elfo-gadja.

Ezzel a vitát bezárták.

Két válasz.

Szöll Kálmán miniszterelnök védi a hármasszövetséget, melynek fenntartása egyaránt érdeke Németországnak úgy, mint nekünk. A szövetség mindenben megfelel az ország óha-jának, célja loyális, mert a békét mozdítja elő és azt fenntartja. A címerkérdést mielőbb meg fogják oldani.

Mérey Kajetán külügyi osztályfőnök Ra-kovszky interpellációjára felel s kijelenti, hogy a hármasszövetség szerződésének szövegét nem tehetik közzé. Albánia megszállásáról szó sincs. Az olasz bor-klauszuláról mit sem tud, mert a kereskedelmi szerződést a két kormány együt-tesen köti meg.

Az ülést délután 3 órakor rekesztették be s azt hétfőn folytatják.

TÁVIRATOK.

A késedelmes béke-tárgyalás.

London, május 24. A Reuter-ügynökség értesülése szerint a pretóriai angol képviselők és a hat bur megbízott között folyó tárgyalások befejezésükhez közelednek. A főpontok mind rendezve vannak. Csak egyes részletkérdések vannak még függőben, amelyeket az angol kor-mány elé terjesztettek megfontolás végett. A választ közölni fogják a bur megbízottakkal, a kik azután visszatérnek Vereenigingbe, hogy az eredményt közöljék a többi megbízottakkal. A végleges tanácskozás, amely mindenesetre egy kis időt fog igénybe venni, Vereenigingben lesz és ott fognak véglegesen dönteni arra nézve, hogy a főtételeket elfogadják-e, vagy sem. Bizonytalan, hogy a bur megbízottak az-

után visszatérnek-e Pretóriába, de végleges ha-tározatukat táviratilag is közölhetik *Kitchenerrel*.

London, május 24. Brodrick hadügyminisz-ter tegnap este egy lakomán beszédet mondott, amelyben úgy nyilatkozott, hogy tulmenne kö-telességei határán, ha ki akarna terjeszkedni a most folyó eszmecserére, amely remélhetőleg előjátéka lesz a harcban álló burok meghódolásá-nak. A kormány most épp oly elszánt, mint azelőtt volt és semmiről sem fog lemondani, a mi a délafrikai békét tartósan biztosíthatja.

Pretória, május 24. A burok vereenigingi összefogásának eredménye annyiban okozott csalódást, hogy *kézzelfogható döntés nem történt*. A transzváli burok az angol békefőtételek el-fogadásának szükségességét hangoztatják, de magukban nem akarnak megegyezésre lépni a brit kormányval, mert nem akarják az oran-jei burokat a harcban magukra hagyni. Elha-tározták, hogy a burok fővezérei *Kitchenerhez* mennek és értesítik őt a tanácskozás eredmé-nyéről. E közlések határozatlansága miatt álta-lában azt várták, hogy az ellenségeskedés is-mét megkezdődik. Mindenkit meglepett tehát, hogy a bur megbízottak még Pretóriában van-nak, azért azt hiszik, hogy a békére való kilá-tások *nem reménytelenek*.

A pétervári pohárköszöntő.

Páris, máj. 24. Több lap az orosz cár és *Loubet* elnök legutóbbi pohárköszöntőjével fog-lalkozik. A *Figaro* azt írja: A két állam kato-nai egységét ezek a szavak erősebben pecsé-telték meg, mint valaha, a szövetséget pon-tonan precizizálták és a két állam között való benső viszonyt még világosabban megerősítet-ték, mint az elnök előbbi látogatása alkalmá-val. Ez az utolsó négy nap mérlege. A francia és az orosz külügyminiszter beszélgetései me-gerősítették azt az összhangot, a mely már a legutóbbi találkozás alkalmával létrejött. A két államférfiu gratulált egymásnak ahhoz, hogy a multban egyetértésre jutottak és bizto-sítást kaptak arra nézve, hogy a két állam ezt az egyetértést fenntartva és minden eshetőség-hez alkalmazva, a politikai szemhatáron feltűnő minden kérdést mindkettő javára fogja meg-oldani.

A *Petit Parisien* konstatálja, hogy a feled-hetetlen pétervári napok mindennél jobban meg-mutatták a kettősszövetség erősségét. A *Gau-lois* és a *Matin* kiemeli a cár pohárköszöntője-

nek azt a részét, a hol a Franciaországgal való szövetséget változhatatlannak mondotta, a mi a diplomáciai világ szemében fokozott jelentőséget nyer azért, mert ez a szó nem használatos a diplomáciában.

Egyről-másról.

(A mult és a jelen. — A turf rokkantjai. — Február — májusban. — Pörfordult világ. — Cirkuszi multságok. — Ós-Budavára megnyílt. — Kávésok könyörgése.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítojától. —

Budapest, május 24.

A daliás multnak föltámadt leventéi levetet-ték immár a csillogó vértet, a régi idők di-csőséges fegyverzetét s felöltötték újra ki az uniformist, ki a redingot-t s visszatértek a je-lenbe. Hajh, hogy ez a jelen még mindig Bé-csésé s Budapestnek csak a mult jut. Lelket eme-lően szép ez a mult, de a jelennek fénye és gazdagsága is ér valamit. Ama pár nap alatt is, a mig az udvar itt mulatozott, együtt tart-ván itt az egész arisztokráciát is, bizonyára jótékonyan érezte a magyar főváros e gyönyörű napoknak mindenképpen kedvező hatását.

Most azonban, hogy a futtatások véget ér-tek, a főhercegek után az arisztokráciának még itt maradt kis töredéke is elutazott a császár-városba, a hol ma kezdődött a meeting. Nálunk csak a turf rokkantjai maradtak, de ezekből vajmi kevés haszna van a fővárosnak, akárhogy vesszük is.

Még jó szerencse, hogy az a társaság is, a mely mulatni szeret, meg nem szokik Buda-pestről. Aminek az a magyarázata, hogy végére-hajló szezonban is elegendő szórakozást lehet még találni itt. Akárcsak a szezon teljé-ben volnának, egymást érik a premierek és egyéb érdekes színházi események. A miért viszont a színházak tartoznak köszönettel a bölcs gondviselésnek, a mely olyan májussal szolgált az idén, hogy februárnak is beillenek. Ilyen februáriusi hangulatban pedig mi oko-sabbat tehet az ember, minthogy színházba jár.

Az idő tehát, a mely súlyos aggodalommal tölti el a gazdákat, a melyet haragosan szid-nak a zöldbeli korcsmárosok és a nyárra áhito-zók: Kész szerencse a színházaknak.

Ebből következik, hogy nincs a világon abszolút rossz. Nincs semmi, a mi tökéletes, még a rossz sem az. Még a rossznak is meg

a százados ur ellenben kijelentette, hogy csak addig étkezik a tisztikar a Bányában, amig a kasszatündér hajzata fekete lesz, mint az éjszaka.

Ily körülmények között mi sem termé-szetesebb, minthogy a kadét mesésen szen-vedett.

Ez már ösödök óta így szokás Vidabányán. Aki szerelmes, az föltétlenül szenved, aki szen-ved, az okvetlenül iszik. Igaz ugyan, hogy Vi-dabányán mindenki és mindig iszik, a finom különbség csupán annyi, hogy a szenvedők elvből isznak, a többiek pedig barátságból.

Ilyen nyári éjszakán, a mikor már sápadni kezdett a keleti égboltozat, együtt a négy tiszt és kadét. A kadét, — bus volt, a száza-dos álmos. A főhadnagy csöndesen dobolt az asztalon, a két hadnagy pedig szeliden vitatko-zott valami fölött, amihez egyik sem értett, de nem is érdekelte egyiket sem.

A kadét fölsohajtott.

— Minek is van a sziv!

A főhadnagy szigoruan nézett reá.

— Te kadét, — mondta azután nyájas le-ereszkedéssel — valld be, tisztii szavadra, sze-ret-e téged Vanda?

A kadét szivére szoritotta kezét.

— Ha szeretne?!

— Hát nem szeret?

— Nem tudom.

A főhadnagy, aki ezen az estén szokot-lanul sokat ivott és a bor már lefelé huzta a fejét, megszólalt:

— Ha másé lesz Vanda, főbe lövöm ma-

gamat — mondta kissé nehezen forgó nyelv-vel, de nagy elszántsággal.

Senki sem válaszolt. A kadét nem mert, a többieket nem hatotta meg a kijelentés. A főhadnagy a nem várt csöndre még jobban tűz-be jött.

— Igen, főbe lövöm magamat, ha Vanda nem szeret!

— Már megint részegek vagyunk, — dü-höngött a százados s fölket az asztaltól.

— A hadnagyk föllélegzettek s mohó örömmel kaptak a kardjuk után, fölcsatolták s rohant ki-ki haza. Azaz, a kadét nem rohant. A kardját a hóna alá vette, a fejét a vállalai kö-zé huzta s úgy bandukolt csöndesen hazafelé — a kaszárnnyába.

Kétszer is megbotlott valami árnyékban, mert mindig úgy rémlett neki, hogy a főhad-nagy holt tetemén kell keresztül lépnie.

Álmában is egyre a pisztolyt csavarta ki a főhadnagy kezéből s amikor reggel egy rocska hideg vízbe dugta a fejét s ettől végérvénye-sen fölébredt, gondolkozni kezdett.

— Nem, miattam ne haljon meg, egy föl-lebbvalóm. Én nem leszek oka kora halálának.

Mert arról meg volt győződve, hogy Van-da szive feléje hajlik, meggyőzte a főhadnagy féltékenysége s kétségbeesése. Arról is megvolt győződve, hogy valamely kemény elhatározásra kell elszánnia magát, csak még azzal nem volt tisztában, mire. A gyakorlat alatt ezt is meg-találta.

A kaszárnnyából egyenesen Vanda lakására

ment. A művésznő éppen a haját sűtötte s a pörkölt papir szaga áradozott a kis szobában.

— Vanda nagysád! — mondta minden be-vezetés nélkül a kadét — felejtsem el engem örökre.

Szenicey Vanda ijedten nézett a kadétra. — Ismétlem Vanda nagysád, felejtsem el engem, — mondta kissé remegő hangon — de egy emberéletről van szó.

— Tessék?

— Miért tagadjam, én viszonzom érzelme-it Vanda nagysád, a lelkem mélyéből, a szivem egész erejével, de nekünk nem szabad szeret-nünk egymást . . .

— De kedves tiszthelyettes ur. . .

A kadét közel volt hozzá, hogy sirva fa-kadjon.

— Egy ember, egy jó ember szive hasadna meg, ha az ön szive nem könyörülne meg rajta . . .

— Nem értem . . .

— Majd a futó órák megmagyarázzák ön-nek, az én ajkaimra bilincset ver a lovagi tí-toktartás . . . Hanem — tette hozzá kissé fé-lénken, — ne tagadjon meg tőlem egy utolsó kegyet.

A kadét a zsebébe nyúlt s egy kis arany-szivet vett ki belőle, amely gondosan be volt göngyölgetve selyempapirba. Lassan, érzéssel göngyölgette ki.

— Ezt önnek szántam Vanda nagysád. Szi-vért szivet, ezt vésettem belé . . . Most már vége . . . Arra akarom megkérni, ne vesse meg ezt a csekélységet.

van a jó oldala. Fájdalom, ez csak filozofálásnak jó, de semmi esetre se jó vizsgálatának. A kinek ez a május a kenyérét veszélyezteti, az nem filozofál, hanem kesereg.

E jó embereknek a nyári hónapokban van minden bizodalomuk; ha a nyár nem eszkomptálja ezt a bizodalmat, akkor sok szegény nem csak a nyáron át fog nyomorogni, hanem élen is fölkapik az álla. Mert olyan a mesterségük, hogy nyáratszaka kell megkeresniök a télire való is. Ha azonban olyan auspiciummokkal indulnak neki a nyárnak, mint az idén, ha a pünkösdi két napjához fűzött számításait úgy huzza keresztül az idő, mint most: akkor bizvást elhíhetjük, van okuk keseregni. Itt tehát hiábavaló a filozofálás és meddő dolog a vizsgálat. Ameddig úgy marad, hogy téli kabátban nem szürcsöl fagyaltot az ember, vacogva nem kívánczik a fröcscs üdítő csöppjei után és prémes bundákban nem veti magát az uszoda vizének hűs hullámaiba: addig a nyári kenyérkeresetek üzöinek mindig lesz okuk arra, hogy aggodalmasan tekintsenek az égre.

Pár nap óta itt van már a cirkusz is, szívesen látott attrakciója a nyári Budapestnek. Mindmáig azonban ez sem tapasztalt egyebet, mint a legelénkebb részvétlenséget, a mit a direktorok úgy neveznek, hogy: a pártolás hiánya. Pedig nem a pártolás hiányzik itt, hanem a nyár, mert hogy a budapesti közönség úgy van berendezve, hogy a cirkuszi multságok csak nyáron gyönyörködtetik.

És megnyílt a fővárosnak legkedveltebb nyári mulatóhelye is, Ós-Budavára. Rossz napokat lát ez is. Eddig minden estéjét, a melyre talán a leglelkesebb buzgalommal készült, elmosta az eső. A nyílt színpadokról alig pár lézengő vendégnek komédiáznak az ügyes jonglenruk és lebbentgetik lenge szoknyáskáikat az excentriquék, a különböző zenekarok hiába huzzák és fujják: „Lennél te rózsza — rózsabimbó, lennék a méh, mely lágyan döngi-döngicsélve száll a méz felé... Még a rózsabimbó és a méh fölkapott és gyorsan népszerűvé vált románca sem képes publikumot csalogatni Ós-Budavára árva téreire, a pajkos angol dalt is inkább a város meleg kávéházaiiban hallgatja a közönség.

Ah igen, a kávéházak! Az élhetetlen bu-

A primadonna mosolyogva nézte az arany szívet.

— Elfogadja? — kérdezte remegve a kadé.

— Kedves emlékem lesz

Hosszu, méla pillantással nyujtotta át az arany szívet s csöndesen hozzátette:

— Ez emlékeztesse reám és felejtessen el örökre.

Vanda még utána nézett egy pillanatig, aztán tovább sütötte a haját.

A kadét pedig busan ment a „Bárány“-ba, Szokás szerint ott ült már a tiszt asztalánál az egész társulat. A naiva szeliden helyet engedett maga mellett.

A naiva sovány volt, nagyon sovány. A szeméi valamely vizenyős kékségben opalizáltak, s ha személyleirást állítanak ki az utlevelén, oda kell hogy írják: fogai nem épek.

A kadét egy mély sóhajtással ült le mellé, a leány szeliden simogatta a tekintetével.

— Valami bánat érte, tiszt helyettes ur?

A kadét nem felelt. Hosszasan nézte a leányt, kinek egész homlokát sűrűn fedte be az Úrnak 1901-ik évében is a frou-frou, a szöke frou-frou, azután fölsohajtott s megfogta a naiva kezét és sutlogva szólott:

— Szeressük egymást... Cinci nagysád.

— Amint maga parancsolja, tiszt helyettes ur — mondta szelid pirulással a leányzó — s ha úgy gondolja, talán együtt ebédelhetnénk ma!

dapestieknek e kedvelt tanyái pompásan élnek A *café-tier*-k vidáman dörzsölik a kezüket, áldják a Gondviselést e nekik kitűnően jövedelmező időjárásért és fohászknak, vajha e nyirkos, csapadékos, szeles és fagyos idő örökéig így tartana. Hogy az a jó Isten ne hallgassa meg a könyörgésüket.

A bor kivétele

a megrendelési tilalomból.

(A miniszter és a kereskedelmi kamarák.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

A megrendelések gyűjtésére vonatkozó törvény életbe lépte óta több árunak és üzletágnak a kivételezését kérték már a kereskedelemügyi minisztertől, de a miniszter a törvény végrehajtási rendeletében megállapított kivételeken kívül újabb kivételezéseket nem engedélyezett, mert a törvény sokkal újabb még, hogy annak hatása az üzleti életre megítélhető s így eldönthető volna, hogy a kért kivételek közgazdasági szempontból indokoltak-e?

Legújában több oldalról fordultak a miniszterhez azon kérelemmel, hogy a bort a megrendelés gyűjtési tilalom alól venné ki. Mint értesülünk, a miniszter véleményadásra szolitotta fel e tárgyban a kereskedelmi és ipar kamarákat. A szakvélemények nagy része már beérkezett s a miniszter döntése ez ügyben legközelebb várható.

A közgazdasági érdekek minden oldalról a mellett érvelnek, hogy a bor a tilalom alól kivétellessék. A phylloxera által elpusztult szőlőterületek felujtása után Magyarország szőlészeti termelésének átlagértéke évente az 1886—1899 években a 105 millió és 72 millió korona között váltakozott, s nemcsak a szőlők felujtásával előállt kiadások, hanem a készletben levő borok nagy mennyisége kötötte meg a szőlősgazdák kezét. Hozzájárult ehhez a külföldi államok óriási borkészlete, mint köztudomású: Franciaország a túltermelés következtében válsággal küzd s a kivitelre egyenesen reá van utalva.

Igy nekünk sem marad egyéb hátra, mint hogy a külföldi verseny ellen minden eszközt megragadjunk s a megrendelés-gyűjtést is lehetővé tegyük, ha csak nem akarjuk azt, hogy a termelő évről-évre eltegye borait s az agrárkölcsönök halása alatt boraikat potom áron el-pazarolják.

Ne féljünk a megrendelés gyűjtési szabadsággal attól, hogy a külföldi versenyt előmozdítjuk. Manapság főleg a fajborokra gyűjtenek megrendelést; az ugynevezett asztali bort mindenütt lehet kapni. Fajboraink elsőrendűek, a mit legjobban bizonyít az, hogy e czimen kivitelnünk még ma is felülmulja a behozatalt.

Németország védelmére kelt a bornak, mert belátta, hogy a megrendelés gyűjtési tilalom visszaesést szülne a német bor fogyasztásban főleg az idegen jó hírnevű bor előnyére, s oly cégeket, melyek különösen a fajborok terjesztése körül érdemeket szereztek, aránytalanul sujtana. E szempontok figyelembe vételével a bort kivette a megrendelés gyűjtési tilalom alól.

Az esetben, ha nálunk kivételnek a bor a megrendelés gyűjtési tilalom alól, ennek könnyen követői lesznek a külföldön, ha másrészt nem, a visszatérésért. Így első sorban Ausztria jó figyelembe, mivel ezután ausztriai piacunkat is tetemesen megrontjuk, míg ellenben a bor kivételezésével remélhetjük, hogy a megrendelés gyűjtés korlátozására legutóbb alkotott

törvényeink végrehajtásánál Ausztria is követni fogja példánkat.

A dologban egy nehézség van csupán, nevezetesen az ipartörvény a szőlőművelés és vele összefüggő mellékiparágakat, amennyiben az illetők leginkább saját nyers termékeik feldolgozására és eladására szoritkoznak: kiveszi e törvény korlátaiból. E szerint a termelők szabadon gyűjthetnének a borra megrendelést.

A kereskedelmi törvény 259. §. 6. pontja szerint azon személyek ügyletei, kik saját terményeiket át-, vagy feldolgozzák, amennyiben ez iparágak a kisipart meghaladják: kereskedelmi ügyleteknek tekintendők, amennyiben ez ügyletek iparszerűleg folytattatnak. A megrendelés gyűjtés maga alkalmas a termelő ügyletét kereskedelmi ügyletté minősíteni, s így a termelőnek sem engedhető meg a megrendelés-gyűjtés, vagy pedig megengedünk egynek olyat, a mit a másiktól megtagadunk azon a címen, hogy kereskedő.

Ez méltánytalan lenne, de a kereskedő által is könnyen kijátszható, mert a kereskedő megvesz egy szőlőterületet, beáll termelőnek s a látszat és valóság bizonytalanságában megrendelést gyűjt. Avagy e címen eljöhét a francia termelő is, kinek csak igazolványa lehet valamelyik hatóságtól arra, hogy termelő, e címen megrendelést gyűjthet stényleg kereskedő.

Nyilvánvaló, hogy az általános kivételezés indokolt, s ha valami késlelteti e kérdést, az csak az ipar és kereskedelmi törvények közti ellentét megfelelő törvényhozási kijavításán múlik.

Angol gazdák Aradon.

(Az aradi tartózkodás programja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Negyvenhét tagból álló angol társaság érkezik május 27-én Aradra, mely alkalommal — mint már irtuk — az *Aradvármegyei Gazdasági-Egyesület* lesz a házigazda.

A társaság az essexi grófság vagyonosabb gazdáiból áll, kik azért indultak a hosszú és messze utra, hogy tanulmányozzák a magyar gazdasági viszonyokat. Ez utjuk alkalmával lerándulnak Aradra, a honnan a mezőhegyesi ménesbirtok mintagazdaságának megtekintése végett átmennek Mezőhegyesre is.

Az angol gazdák tegnap este 6 óra 20 perckor érkeztek Budapestre. Az angol gazdák Komáromból jöttek, améy a tanulmányút utolsó dunántúli állomása volt. A pályaudvaron az O. M. G. E. megbízásából *Fedák István* várta a vendégeket, kik 20 kocsin elhelyezkedve a Hungária-szállóba hajtattak. A társaság elnöke E. A. Fitch, titkáruk Nicolas, a kirándulás lelkes szervezője pedig Dymonth. Tagjai továbbá a társaságnak Russel, Page, Balls, Broocks, Mariage, Custerton, Burrows, Bernard, Brewster, Chisnal, Goodehild, Seir, Smith, Clarke, Hunter, Jackson, Tingey, J. Corox, Hurst, Duanatt, Vinmill, G. Baynes, H. Stopes, W. Macandrew, Eve, T. Bradrige, W. Hasler, S. P. Mariage, Hoskin, I. G. Eve, I. Garrad, F. A. Waizey, R. F. Cross, T. J. Hater, D. Houston, H. Turner, A. Keen, D. Crawford, S. H. Crawley, W. S. Barrett, I. Pimbley, S. Steel, H. D. Squier, Dobson

Az angol gazdák 27-én érkeznek Aradra s tartózkodásuk programja következő:

10 óra 48 perc, érkezés Temesvár felől, fogadás az aradi pályaudvaron az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület* igazgató választmányja által. 11 órakor, a vértanuszobor megkoszorúzása. 11 óra 15 perckor, látogatás az Aradme-

gyei Gazdasági Egyesületnek s annak fogyasztási szövetkezeténél. 11 óra 30 perc, borkóstoló és reggeli a Központi Szállodában. 1 óraker indulás a Neuman-gyárba és annak megtekintése. 2 óraker, indulás Pécskára az Aradi-Csánádi Egyesült-vasutak külön vonatán a Neuman-gyár melletti őrházból. 2 óra 30 perc, a pécskai téli gazdasági iskola és gazdakör megtekintése. 3 óraker, a pécskai minta paraszt gazdaság megtekintése. 3 óra 30 perc, indulás Kis-Peregére. 4 óra 30 perc, a kis-peregi fogyasztási szövetkezet megtekintése és népies multság Kis-Peregen. 5 óraker, indulás Német-Peregére. 5 óra 15 perc. a német-peregi tejszövetkezet és állatkiállítás megtekintése. 6 óra 15 perc, indulás Mezőhegyesre. 7 óra 15 perc, érkezés Mezőhegyesre.

Az angol gazdák különben budapesti tartózkodásukat is arra használták föl, hogy a főváros gazdasági intézményeit megtekintsék. Megérkezés után kipihenve a nap fáradalmait, este a társaság a központi tejszövetkezet igazgatóságának meghívására a szövetkezet Rottenbiller-utczai telepét tekintette meg, a hol nagy érdeklődéssel kísérték a tejkezelés bemutatását. A dunántuli tanulmányút egyik érdekes pontja volt a bábolnai látogatás, a hol *Faddalah el Hadad* ezred-parancsnok és *Ruisz* Gyula felügyelő mutatták be a ménés-gazdaságot. Különösen lekötötte az angolok érdeklődését az arab ménés, a melynek beható megismerése meggyőzte az angolokat arról, hogy Magyarországon a katonalovak előállításánál a reproduktorok nevelésére az állam mily gondot fordít. E mellett beható szemle alá vették a kitűnő simmenthali tenyésztést s általában nagy elismeréssel szólottak a gazdasági kezeléssel. Bábolnáról Kisbérre ment a társaság, a hol *Deseő* őrnagy-parancsnok és *Bendl* Godofréd felügyelő fogadták a vendégeket. Itt különösen lekötötte a figyelmüket a belga nehéz ígás tenyésztés, annyival is inkább, mert eddig csak könnyű lovakat vagy ökröket láttak ígásban.

Megtekintették a sertés-közvágóhidat is, a hol *Preuszner* József igazgató fogadta a vendégeket s a főváros tanácsa nevében üdvözölte őket. Az angolok előbb a sertések kiszállítását nézték meg, azután a vágócsarnokot s a desztilláló helyiségbe mentek, a hol a leölt állatok husát 110 fok melegben megszabadítják a borsókás anyagtól. Megnézték a gépházat, a jégvárat, a hűtőkamrákat s utóbb kedélyes vilásgyűlésekre gyűltek össze a nagycsarnokban. A reggeli kizárólag hazai kolbászból, sörből és főlégóttból állott. Az angolok felette kedélyesen viselkedtek, utóbb barátságosan elbucuztak a sertésvágóhid főtisztviselőitől és kihajtottak a Városligetbe, a hol a mezőgazdasági muzeumot szemléltek meg.

SPORT.

+ Hármaskörös mérkőzés Monarchiánk football-sportja Budapesten, Bécsben és Prágában csúszdik s bár e játék Bécsből indult ki elsősorban, később Prága s utána Budapest csapatai annyira fejlődtek, hogy jelenleg bajos megállapítani, mely várost illeti az elsőség. E kérdés eldöntése eredményezte a hármaskörös mérkőzést, melynek első része már elintéződött annyiban, hogy Bécs válogatott csapata Prága válogatott csapatát legyőzte. E győztes csapat holnap, vasárnap, fővárosunkban küzd s e mérkőzés eredménye hivatott arra, hogy megállapítsa, mely várost illeti az elsőség. Természetes tehát, miszerint hazai csapatunk oly összeállításban áll majd küzdelembe, hogy a győzelmet kivívja s ez által a küzdő három város elsőségét biztosítsa. A mérkőzés délután fél 4 óraker a millenáris pályán kerül eldöntésre.

+ Az Athletikai Club választmánya hét/ten este 9 óraker gyűlést tart a központi kávéházban. A klub kapitánya pedig arra kéri a tago-

kat, hogy a *vasárnap* délutáni foot-ball gyakorlaton jelenjenek meg.

+ Az aradi kerékpár club holnap, vasárnap délután 2 óraker kirándulást rendez Zimánd-Ujfalura. Gyülekezés a városligetnél a menet-parancsnokság.

Wickenburg gróf programja.

(Államtitkári bekezdés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 24.

A kereskedelemügyi minisztériumban ma délelőtt volt *Nagy Ferencz* dr. eddigi államtitkári bucsuzása, a mely után *Wickenburg* Márk gróf dr., az új államtitkári elfoglalta hivatalát.

A kereskedelemügyi minisztérium tisztikara a nagy tanácskozó-teremben gyűlt össze, a hol a belépő *Nagy Ferencz* eddigi államtitkártól *Abonyi* Emil miniszteri tanácsos vett bucsut a minisztérium tisztviselői karának nevében, a mely sajnálattal áll az államtitkári távozásának bevégett ténye előtt. Szóla kifejezést ad annak, hogy a bucsuzó államtitkári működésének ideje alatt a tisztikar nagyrabecsülését, tiszteletét és szeretetét biztosította a maga számára, munkásságával pedig a kötelességteljesítés buzdító példáját adta. Végül kéri a távozó államtitkár, hogy tartsa meg továbbra is jóindulatában a tisztikart, a mely ezentul is megőrzi változatlan, őszinte ragaszkodását.

(*Nagy Ferencz* bucsuja.)

A lelkes éljenzés után *Nagy Ferencz* dr. meleg szavakban hálás szívvel köszöni a minisztérium tisztikarának megtisztelő bucsuzását. Kijelenti, hogy eddigi működési színhelyéről lelépve, jó emléket visz magával, mert munkálkodásában a tisztikar odaadó közreműködése és buzgó kötelességtudása mindenkor támogatta, a miről őszinte köszönettel emlékezik meg, kérve, hogy az eddig tapasztalt szeretetben tartsák meg a jövőben is.

Nagy Ferencz dr. meleg kézzorítások váltása után bevezette utódját, dr. *Wickenburg* Márk gróf államtitkár, a kit ugyancsak *Abonyi* Emil miniszteri tanácsos üdvözölt a tisztviselői kar nevében ugyanazzal a tisztelettel és ragaszkodással, amelylyel az imént bucsuzkodtak. Megtoldjuk azt, ug mond, őszinte bizalmunk spontán biztosításával, igérve, hogy a szeretetnek, a tiszteletnek, az odaadó kötelességtudásnak nem kisebb mértékével kívánjuk és fogjuk támogatni Méltóságodat is a nagyfontosságú és nehéz feladatok teljesítésében. Az üdvözlő beszéd így végződik:

Atézve a helyzet komolyságát és a feladatok nagyságát, odaadó s fokozott buzgalommal állunk készen a haza javára irányított nagy munkára s várjuk Méltóságod rendelkezéseit s minden ehhez igaz ragaszkodásunkat és bizalmunkat kínáljuk oda Méltóságodnak, tisztelettel kérjük azt Méltóságodtól és a magunk számára egyet, hogy a Mindenható adjon erőt, mégészséget Méltóságodnak új állásában s áldja meg a legteljesebb sikerrel törekvéseit és tevékenységét. (Éljenzés.)

Wickenburg Márk gróf államtitkári erre *Nagy Ferencz* dr.-hoz a következő szavakat intézte.

— Méltóságos Uram! Igen tisztelt barátom! Fogadd őszinte köszönetemet azért, hogy te vagy az, aki engem erre a helyre bevezetsz, a melyet te annyi disszel és sikerrel töltöttél be és akit oly nehéz lesz nekem e helyen pótolnom. Mélyen érzem ezt a megtiszteltetést.

(*Wickenburg* bekezdése.)

Nagy Ferencz dr. a jelen voltak éljenzése közben elhagyta a termet, mire *Wickenburg* Márk gróf a tisztikar felé fordulva, így folytatta beszédét:

Igen tisztelt uraim! Fogadják köszönetemet, hogy nekem alkalmat nyújtottak arra, hogy Önöket üdvözölhessem, nem mint új és ismeretlen ember, hanem a régi bajtárs melegen és szívből fakadó üdvözlésével. Jól tudom, igen tisztelt uraim, hogy súlyos feladatokra vállalkozom. Jól tudom, hogy feladataimnak megfele-

lelmem csak az Önök bizalmával és kollégiais együttműködésével lesz lehetséges.

Igen tisztelt uraim, én ide két dolgot hozok magammal. Az egyik a *magyar tisztviselői kar fényes tradíciója*, a melyben nevelkedtem, a melyben éltem addig, amíg e karhoz tartoztam. Ezt a tradíciót nem kell tagadnom, hiszen az élt az Önök lelkében. Csak arról akarom Önöket biztosítani, hogy ezt a tradíciót érintetlenül hozom ide vissza.

A másik dolog, a mit magammal hozok: az *ügynek szeretete*, a mely szeretet nélkül munkánk nem lehet áldásos. Ezt az ügyet megtanultam szeretni közpályámon akkor is, a mikor e minisztérium egyik fontos szolgálói ágában magam is oly szerencsés lehettem, hogy mint államvasuti igazgató közreműködhessem és megtanultam szeretni kint, a kereskedelmi- és ipari élet mezéjén, hol közvetlenül megismerhettem és megtanultam becsülni és szeretni azokat a közgazdasági érdekeket, a melyek ápolására van első sorban hivatva ez a minisztérium, a hol volt alkalmam a közvetlen érintkezésből megismerni és megbecsülni azokat az embereket, a kik a magyar kereskedelem- és ipar göröngyös útjain haladván, verejtékükben küzdenek nemzetünk jólétéért.

Ezeken az alapokon kérem igen tisztelt uraim, bizalmukat és támogatásukat, és megvagyok győződve, hogy munkánk nem lesz eredménytelen." (Éljenzés.)

Az új államtitkári ezután visszavonult hivatali helyiségébe, ahol az egyes szakosztályok főnökeit fogadta.

Itt említjük meg, hogy a hivatalos lap mai száma közli *Wickenburg* Márk grófnak kereskedelmi államtitkárrá való kinevezését, valamint azt, hogy a király *Nagy Ferencz* dr.-nak nyugalomba lépése alkalmából *legfelső elismerését* fejezte ki.

A román király ünnepe.

(A harmincadik évforduló.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 24.

A *Károly* király trónralépésének harmincadik évfordulója alkalmából rendezett ünnepek — mint lapunknak *Bukarestből* táviratozók — ma befejeződtek.

Az első napot az egész hadsereg tisztjeinek lélekemelő hódolata tette emlékezetessé. A tisztikar *Sturdza* minisztereinnökkel, mint a hadügyminisztérium ideiglenes vezetőjével egy képet adatott át a királynak, a mely bemutatja a királyt, a mint a trónörökös herceg és ennek fia üdvözli, továbbá egy albumot a román hadsereg összes tisztjeinek arcképeivel. A királynénak egy plakettet adtak át, a mely egyik oldalán a királynét, mint a betegek és sebesültek ápolóját mutatja be, a másik oldalon pedig a királyt, a mint bevonul Plevnába. Az ünnepies átadáson jelen voltak a bukaresti helyőrség tisztjei, továbbá a háboruban résztvevő összes ezredek küldöttségei.

Másnap a királyi palotában szőget vertek bele 32 zászlóba. Minden egyes zászlóba szőget vert bele a király, a királyné, a trónörökös és neje, *Károly* herceg, *Erzsébet* hercegnő, egy hadtestparancsnok, hat katonatiszt és öt közkatona. Harmadnap szentelte fel az új zászlókat a metropolita, a szent szinodus összes tagjaitól körülvéve, a király pedig az egyes ezredek parancsnokaitól körülvéve ünnepiesen átadta zászlót. A zászlók átadása után a király a következő beszédet mondotta:

Huszonötödik évfordulóját ünnepeljük ma függetlenségünk proklamálásának, amelyet hadseregünk fényes győzelmei vezettek be. Vitéz bajtársaitok a kibontott zászlók alatt hőiesen vonultak a harcba és hervadhatatlan babért szereztek, a melynek gyümölcseit immár negyedszázad óta élvezzi a királyság. Ezek a zászlók lobogtak soraitokban és mutatták meg a

győzelemre vivő utat, mint annak az eskünek a jelvényei, a melyet a katonák a hazának és a királynak tettek. Golyóktól és viharoktól megtépve, vérrel, hőseink vérével áztatva teljesítették kötelességüket a régi zászlók. A trón-teremben, az acélkorona mellett fogjuk őket őrizni látható örökül a jövő nemzedék számára, emlékül azokra a harcokra, amelyek a román államnak megvetették alapját. Azoknak az ezredeknek és zászlóaljoknak, amelyek Bulgária harcterein küzdöttek, új zászlókat adtam, amelyeket az egyház megszentelt és Románia csilaga, a hadi éremek érme és a Duna keresztje ékesít, jutalmául a soha el nem muló katonai vitézségnek és emlékéül a dicsőséges időknek. A zászló a legszentebb kincs a katona szemében. Hajoljunk meg előtte szeretettel és tisztelettel. A zászló legfőbb kifejezője a becsületnek és dicsőségnek a veszedelem napjaiban. Legyen vezérünk és a harcban vezessen diadalra. Hő kivánságaim kísérik ezeket a zászlókat. Velük reátok bizom a haza becsületét, a melyért készeknek kell lennünk életünket áldozni. Éljen drága hadseregem!

A beszédet viharos lelkesedéssel fogadták. Az új zászlókat átadták az illető ezrednek parancsnokainak. A király azután szemlét tartott a csapatokon, a melyek elvonultak előtte. A szemle a szakadó eső dacára fényesen folyt le. Különösen a csapatok tartása bámulatot keltett. A szemle után a király a Rue de la Victoiren keresztül visszatért a palotába, kísérve a tábornokoktól és a katonai kísérettől, a melynek élén a régi zászlókat vitték. A városban, mely fényesen fel van lobogózva, nagyon mozgalmas az élet.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A csikós, népszimű. Este: A kókler, bohózat. (Páros bérlet.)
Hétfő: Katalin, operette. (Páratlan bérlet.)
Kedd: A dolovai nábob leánya, szimű. (Páros bérlet.)
Szerda: Délután: Liliomfi, vígjáték. Ifjúsági előadás. Este: Kornevillei harangok, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Délután: A király házasodik, vígjáték. Este: A kókler, bohózat. (Páros bérlet.)
Péntek: Szünet.
Szombat: Balatoni rege, szimű. (A nyári színház megnyitása.)

A kókler.

— Bemutató előadás. —

Nem tudom ki írta e lap tegnapi számába a ma este színrekerült énekes bohózat ismeretét, mert a redakció tagjainak nincs időnk ilyesmivel foglalkozni, de nem is a mi dolgunk a színházi kommunikék szerkesztése. Ez csak annyiban tartozik ide, hogy az ismertetés írója megtette a Kókler tudóvszások szanatóriumának, a tuberkulózis leghivatottabb professzorának, elefántcsontból való toronynak, klinikának és miegyébnek.

A színház tisztelt kommuniké-írója a reklam szuperlativuszaként használta ezt a famózus hasonlatot, melyhez mi a darab előadása után a legkészségesebb örömmel hozzájárulunk. Tényleg ez a darab nem szinpadra, hanem szanatóriumba való.

Ha a Kókler-t a Háromláb kapitány és az Ócska brigadéros féle daraboknál néhány fokkal lejjebb helyezzük, nem neheztelhet meg érte Stóger Aladár ur, akit ma a felsőbb régió tapsai két felvonás után is lámpák elé hívtak, mert hiszen ő ezt a darabot csak átültette. Hogy felesleges és eredménytelen munkát végzett, arról szomorúan győződött meg az a tekintélyes számú közönség, melyet a színházi nagydob az előadásra elcsalt.

A darab meséjét felesleges elmondani, egyrészt mert nem érdemes, másrészt mert a színház tegnapi tudósítása már ugyancsak bőven elmondta. Emelygően ócska helyzetek, csapnivaló rossz viccek, unalmas és színtelen muzsika, lapos és üres kuplék huzzák ki az előadást fél tizenegy óráig, holott az első felvonás untig elég lett volna az egész darabból. Ez tudniillik még ér valamit leginkább azért, mert a színészek jól játszottak benne. Hanem ezt is agyonüti a felvonás vége, amikor elég bizarr módon megjelenik az olasz eróművész. Ez ugyanis szerződéssel kínál meg két fiatal embert, kiknek szobájába éjnek idején tolvajlappal kezében az ablakon keresztül lopózkodik be. Ez a szerződés legújabb útja-módja. Uj, de pokoli.

Zseniális dolog a második felvonás utolsó képe, mely egy cirkusz előtt játszódik le. Ez több, mint amennyit egyébként egy bohózatnak erős oszlopai elbirnak. Epen ilyen jó jelenet van az utolsó felvonásban, ahol egy rikkancsgyerek olyan beszédet mond, amelyet sok országgyűlési képviselőházi megirigyelhet tőle.

A zenére áttérve, az első felvonásban van két énekszám, a szökés-tercet és a diszkreációkuplé, mely felemlítésre érdemes. A muzsika többi része illendően alkalmazkodik a darab érdekességéhez, ujdonságához és nivójához.

Ami kacagtató volt az előadáson, az a színészek érdeme, kik jóval több gondot fordítottak alakításukra, mint amennyit a darab érdemel. Így aztán az ő játékuk bírálata is csak a bohózat rovására esnek.

Ezekután csak azt szeretnők tudni, hogy hiányos lett volna-e a magyar színház műsora a darab átültetése nélkül, szegényebb lett volna-e a színház műsora a Kókler színrehozatala nélkül s végül mit vesztett volna az aradi közönség, ha a művezetőség nem adja be neki ezt a darabot. Mindezek semmit, legfeljebb a színház, amely ilyen módon idővel diszkreditálja kommunikéinek hitelét. Ezek megbízhatósága pedig többet ér, mint két tucat — kókler. (z. t.)

* Ifjúsági előadás. Szerdán, f. hó 28-án rendezi Zilahi igazgató a második ifjúsági előadást. Ez alkalommal Szigligeti kitűnő énekes vígjátéka: *Liliomfi* kerül színre. Az előadás előtt *Somogyi Gyula* dr. helybeli tanár fog tanulmányt felolvasni Szigligeti Edéről.

* Érdekes újítás. Zilahi igazgató tervbe vette a fővárosi színházaknál divó kettős szerepkiosztást. Főlöszlegesen eme újítás előnyeit fejtegetnünk, hiszen azok a fővárosi színházaknál eléggé kiténtek. Az első ily kísérletről a közönségnek f. hó 26-án, hétfőn lesz alkalma meggyőződni, amennyiben a *Katalin* Germain hadnagy szerepét ezuttal B. Répássy Gusztó fogja játszani.

* A dolovai nábob leánya. Keddre, f. hó 27-ére tüzte ki a. igazgatóság *A dolovai nábob leánya* második előadását. Domaháznyné szerepét ezuttal P. Lukács Juliska fogja játszani.

* Tarka Szinpad. Az a néhány színészerőből szervezett társulat, mely *Tarka Szinpad* néven vidám jelenetekkel és bohó egyfelvonásokkal mulatatta a télen a „Fővárosi Orfeum” deszkáiról a közönséget, jövő hónapban megkezdí vidéki körutját, melynek első állomása Nagyváradon lesz. A Tarka Szinpad két estén rendez ott előadást.

* Babérkoszoru helyett nyárilak. *Novelli* Ermete, a nálunk is ősmert nagyhirű olasz színművész jelenleg Genuában a „Margeritha-színház”-ban vendég szerepel. A műintézet igazgatója annyira el van ragadtatva *Novelli*től, hogy bámulatának valami különös formában akart kifejezést adni. A napokban, tisztelete jeléül, egy lamaldoli mellett fekvő nyárilakot ajándékozott neki.

A borosjenői szép menyecske és a katonatiszt hitelező.

(Egy érdekes bűnpör tárgyalása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Dombi János Borosjenőn lakott a vendégfogadójában Sz. Lajos, a 4. honvédezed századosa. A daliás katonatiszt magányos óráit szívesen édesítette néha-napján a szép fogadóné, a tüzrólpattant menyecske, kinek a mosolya üzleti szempontból kincset ért. Nevezetes gavallérok vetekedtek a menyecske kegyeiért, s a mulató társaságok fölvirágoztatták a fogadót. Következett azonban olyan idő is, hogy naphosszat aludhatott a gazda meg a pinczérje, mintha csak fogadást tett volna minden borosjenői ember, hogy nem teszi korcsnába a lábát. Szomorú napok voltak ezek, a fogadósék apró kölcsönökből tengtek, márol-holnapra. Mikor a férjüram hitele kimerült, az asszony lépett akcióba, az asszony, aki olyan szépen tudott kérni, hogy a kőből is könyvet facsart a szavával. A százados, aki világát élő gavallér ember volt, jószívvel adta oda összetakarított pénzecskéjét, mintegy hatszáz forintot, hogy a szép asszonyon segítsen. Tanuk nélkül, irás nélküli, csak egy szóra, egy esdő tekintetre.

Az üzlet ezután újra nekilendült, s mindennap reggelig húzta a cigány Dombiék fogadójában. A katonatisztnek pedig kellett a pénze és a szép asszonytól visszakérte a kölcsön adott összeget. A menyecske csipőre tette a kezét:

— Micsoda? Az ur adott nekem kölcsön? Nekem? Ugyan ne nevetesse ki magát. Hol az irás, hol a tanu?

Nem volt mit tenni, Sz. Lajos polgári pört indított a fogadósék ellen, s minthogy a százados esküt tett a borosjenői járásbírósnál, Dombi Jánost és feleségét elmarasztalták a hatszáz forint megfizetésére. Főlebbezés folytán azonban az aradi törvényszékhez került a pör, ahol a Dombiék erősen tagadták, hogy ők a százados adósai lennének. A bíróság az alperesek álláspontját valószínűbbnek tartotta, s már most Dombiék eskette meg, akik le is tették az esküt, mire a bíróság Sz. Lajost a keresetével elutasította. Ezt az ítéletet a nagyváradi kir. ítélőtábla is megerősítette.

A százados nem hagyta annyiban a dolgot, hanem a szép asszonyt meg az urát hamis eskü miatt följelentette az aradi kir. törvényszéknél, mely különösen egy cselédlány vallomása alapján a Dombi házaspárt hét-hét hónapi börtön büntetésre ítélte.

Ez az ítélet került a nagyváradi kir. tábla büntető fellebbezési tanácsa elé, melyben Ritoók Zsigmond elnökölt. A főtárgyaláson személyesen megjelent Sz. Lajos honvédszázados és a vádlott szép asszony is, aki tömött koromfekete hajával, kreol arczszínével és gyönyörű kék szemével feltűnő jelenség. A pör szereplőit nem hallgatta ki a bíróság, csupán az iratokból bizonyított.

Kurovszky Ferencz dr. kir. főügyész-helyettes a vádhatóság képviselőjében kérte az elsőbíróság ítéletének helybenhagyását.

Visontai Soma védő széles jogászai tudással előadta szellemes védőbeszédét, fejtegetve, hogy az indiciális bizonyítás lényegének mérlegelése e pörben kiválóan szükséges. Csodálkozást fejezte ki, hogy az első bíróság szóbeszéd szerű nyilatkozatok alapján ítélte súlyos börtönbüntetésre védettjeit, ami annál különösebb, mert azt lehetne mondani, hogy a polgári bíróságnál ugyan-e bizonyítékok alapján egészen ellenkező ítéletek épültek ki. Védettjének fölmentését kérte.

A kir. tábla rövid tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, mely az első bírói ítéletet feloldva, Dombi Jánost és nejét fölmenti a hamis eskü vádjára és annak következményei alul. A vádhatóság képviselője és a panaszos katonatiszt fölbevezett a kir. kuriához.

A fizetésjavítás kezdetén.

(Állami tisztviselők öröme.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

Amiről annyit álmodoztak az állami tisztviselők, az ime lassan, óvatosan megindult: a kormány megkezdte a fizetések javítását.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy az igazságügyminiszteriumban már részletes tervezet van, hogy mily arányokban s mily mértékben javítsanak az állami tisztviselők helyzetén.

A terv szerint a fizetések javítását legalul kezdenék, a legkisebb fizetésű tisztviselőknél és hivataloszolagokon.

Mindenesetre érdekes az igazságügyi kormányzatnak ez az intenciója, s ha a többi tisztviselőkre is rákerül a sor, akkor meg lehetnek elégedve az igazságügy szolgáltatásában álló tisztviselők.

A fizetésemelés valószínűleg július hó 1-től kezdődőleg lép hatályba és visszhatólag január hó 1-től nyer érvényt.

Az alább olvasható tervezet azonban még nem végleges. Az összes miniszteriumok kebeléből két-két tag jelenleg egy közös ankéton dolgozik olyan tervezeten, mely az összes állami tisztviselők fizetését egységes keretbe akarja foglalni.

A fogházörök fizetése eddig fokként 500, 600 és 700 korona volt. Az új tervezet szerint a fogházörök július 1-től 600, 700 és 800 koronát kapnak. Az őrmesterek, akik eddig szolgálói rangban voltak, ezután *altiszti* rangban lesznek és fizetésük 800, 900, illetve ezer koronáról fölemelkedik 900, 1000, illetve 1100 koronára.

A törvényszéki, járásbírói és ügyészségi hivataloszolagok eddig szintén nyomoruságos fizetést huztak. Evi 500, 600 és 700 korona volt a fizetésük kor szerint. Ezután ezek is 600, 700 és 800 korona fizetést kapnak.

A törvényszéki, járásbírói és ügyészségi irnokok helyzete is javul. Itt azonban csak azok fizetése emelkedik, akik már öt évnél régebben állanak az igazságügy szolgáltatásában. Akik öt évnél kevesebb idő óta irnokok, azok fizetése ezer korona marad.

Akik tíz éven belül neveztettek ki, azok fizetése 200 koronával emelkedik. Szóval 1000, 1200 és 1400 koronáról emelkedik 1200, 1400 és 1600 koronára. Akik huszonöt éven belül, de tíz éven túl neveztettek ki, azok fizetése négyszáz koronával emelkedik. Tehát 1000, 1200 és 1400 koronáról 1400, 1600 és 1800 koronára. Akik pedig 25 éven túl szolgálnak, azok *irodatisztekké lépnek elő* 1800, 2000 és 2200 korona fizetéssel. Ilyen van 184 az egész országban.

Javul még a segédtelekkönyvvezetők, a telekkönyvvezetők és az irodaigazgatók és a rendes irodatisztek helyzete.

Meg van tehát az első lépés a nagy ut felé. Mint ebből látható, az állami tisztviselők mozgalma, legalább a kifizetésű emberekre nézve, nem volt eredménytelen.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi ipartestület június hó 1-én, vasárnap a csálai erdőben nagy nyári mulatságot rendez. Gyülekezés délelőtt 11 órakor az ipartestületnél, ahonnét a csoportok összeállítása után kivonulás 11 és fél órakor a Csálába. A tánc kezdete délután 3 órakor. Ugy a kivonuláskor, mint a tánckörben a csász. és kir. 33-ik gyalogezred és Gyurkovics testvérek zenekara fognak közreműködni. Belépti díj: a táncköröndbe családonként 1 kor. 60 fillér, személyenként 60 fillér.

(=) A fillér-asztaltársaság júliusa. A második kerületi jótékonycélu fillér-asztaltársaság holnap, vasárnap d. u. 6 — órakor értekezést tart, melyen a rendezendő nyári mulatságot fogja megbeszélni.

Az aradi püspökválasztás.

(Még egy érdekes lapvélemény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Nemcsak a helyi, de a fővárosi sajtó is sűrűn foglalkozik az aradi román püspökválasztás kérdésével, főleg pedig azzal a témával, jogosult-e Mangra Vazul nagyváradi vikáriusnak a püspöki szék után való törekvése és mit nyerne, jobban mondva: mit vesztené az egyházmegye az által, ha ő töltené be Goldis János örökét. A legtekintélyesebb budapesti lapok egyike, a *Pester Lloyd* is hozzászól most a vitához s a következő érdekes fejtegetést írja arról:

Ha az aradi gör. kel. román püspök-választás napjának elhalasztásánál *Metianu* János metropolitát azon remény vezette, hogy a választók minden mellékletek nélkül egyedül az egyház és hazája javát fogják szemük előtt tartani, akkor nem számolt az egyik jelölt: Mangra Vazul nagyváradi vikárius és fanatizált híveinek intencióival.

Mangra és pártja a megadott időhaladékot kényelmesen kibaszálják agitációjuk céljaira, melyet csak a szunnyadozásából felkeltett nemzetiségi aspiráció istápol hathatósan. Mangra végre újból eredeti alakjában mutatkozik s lassanként lehányja magáról azt a gunyát, melyet Goldis megválasztásakor a nagyváradi vikárius kedvéért öltött.

Ezzel szemben újja élednek emlékei azon magyarelles aknamunkának, melynek révén Mangra a múlt évtizedben a magyarországi és különösen az erdélyi román irridentisták fejévé lett s mely emlékek most már azon komoly intelem képét öltik magukra: hogy minden lehető elkövetessék, nehogy az aradi püspökség, ez a hatalmas fegyver, Mangra kezeibe jusson.

Még élénk emlékezetben van Mangrának a híres memorandum-ügyben és annak utójátékában való részvétele, melyeknek, a mint utóbb kitűnt, Mangra volt a lelke és mozgató ereje. Mert hiszen ő volt az, a ki ezt az agitációt nemcsak személyesen kezdeményezte és vezette, hanem a ki az anyagiakról is gondoskodott s ő volt az, a ki a lelkészeket, tanítókat és a parasztságot a mozgalomhoz való csatlakozásra felhívta, jobban mondva feltűzte. Mangrának egy paphoz éppen nem illő szereplésére, melyet később a memorandum-pörben tanúsított, szintén mindenki emlékezik.

Különbben Mangra arról is gondoskodott, hogy az ő ultra-nacionalisztikus tevékenysége ne menjen feledésbe, s éppen ezért a *Viktória* hitelintézet és az általa alapított *Tribuna Populusi* segítségével a terrorizmust mind a mai napig szüntelenül folytatta.

Eltekintve azonban ezen fölötte jelentős politikai motivumoktól, Mangra — saját kijelen-

tése szerint — nem bir kellő képességgel a püspöki hatalom gyakorlására. Mert a midőn az 1893—94-ik tanévben *Csáky* Albin gróf, akkori vallás és közoktatásügyi miniszter határozott kívánságára a szemináriumban elfoglalt tanári állásától elmozdított, ezen rendelkezésnek azon alapon nem akart engedelmessé válni, hogy ő adminisztratív szolgálat teljesítésére nem érez magában képességet. S most egy egész püspökséget vezessen?

Mindezekből világosan kitűnik, hogy Mangra megválasztása erősen megzavarná nemcsak a püspökség, hanem az egész ország békéjét. Es mivel — minden valószínűség szerint — a választókhöz intézett *memento* eredménytelen maradna; a kormánynak jut majd a feladat, hogy ezt a veszélyt elhárítsa.

Affér egy nyomorék emberrel.

(Az amerikai párbaj áldozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Tegnap reggel — mint azt röviden megírtuk — Budapesten forgópisztolyal mellbe lőtte magát egy fiatal ember s meghalt. Amerikai párbaj áldozata lett, a mi minden párbajok között a legborzasztóbb. A vesztés fél, a ki a fekete golyót huzza, köteles az előre meghatározott napon magát agyonlőni. Hosszu időközön, heteken, hónapokon keresztül magában hordozza a biztos halál gondolatát, a minél örületesebb kint, gyötrelmet el sem lehet képzelni. S kinja, gyötrelme nőttön nő, a mint minden nap multával közelebb jut ahhoz az időponthoz, a mikor kötelessége, „becsületbeli kötelessége“ leszámolni az élettel.

A sablonos, életuntság és egyéb okok miatt elkövetett öngyilkosságok közül így tehát kiemelkedik ez az eset. Az öngyilkos *Hammer* Károly 24 éves joghallgató. Uri családból való, a ki már a szülői tüzhelynél jobb nevelésben részesült, középiskolát végzett, a mig az egyetemre került. Igazi jó fiú volt, gyöngéd az érzelmekben s a ki csak ismerte, szerette. Vig, tréfás természetével s megnyerő modorával sok barátot szerzett magának, a kik ma bizonyára a legnagyobb megdöbbenéssel hallották öngyilkosságának híreit.

„Becsületbeli kötelezettségemnek teszek eleget...“ „az ég igazságosan ítélte“ — írja egyik hátrahagyott levelében s ennek a becsületézésnek a halottja Hammer.

Valamikor megsértett egy embert. A ki sért, tartozik érte testi épségét kockára tenni, ez a világ felfogása s ez a felfogás mélyen bentgyökeredett Hammer lelkében. A kit megsértett, az nyomorék, testileg alatta álló; fegyverrel a kézben nem lett volna egyenlő a küzdelem. Az izmos, erős Hammer bizonyára agyonsujtotta volna ellenfelét, a kit ő sértett meg. Döntőn tehát a sors. Ez egyenlő mértékben, egyenlő eshetőséggel oszt erősnek is, gyengének is. Talán maga ajánlotta fel az elégtétel eme módját, megoldást a sértés kiegyenlítésére az amerikai párbaj formájában. A szeszélyes sors megkímélte a nyomorékat s az erőset jelölte ki a halál áldozatául. A kitűzött nap eljött s Hammer megtette kötelességét. Ő már halott, a „lovagiasság“ halottja.

Ugy látszik teljes nyugalommal készült a halálra. Tegnap korábban kelt, mint rendszeren s mielőtt tettét elkövette volna, három levelet írt: özvegy édesanyjának, ki Kalocsán lakik, egyik fővárosi lap szerkesztőségének s a rendőrségnek... Öngyilkosságának okát a szerkesztőséghez írott levelében mondja el a következőkben:

„Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Ne hogy esetem csak egyszerű öngyilkosságnak nyilváníttassék, megvallom Önnek az igazat. Becsületbeli kötelezettségemnek teszek eleget; amerikai párbajom volt olyan emberrel, kivel sem

kardra, sem pisztolyra nem mehettek, a menyinyben rövidlábú és sánta volt. De igen megsértettem, így tehát az ég igazságosan ítélte.

Ezen soroknak közlésére kérem. Haldokló mondja, így hát igazat mond.

Kiváló tisztelettel:
ifju Hammer Károly,
joghallg."

Czeruzával írta e sorokat, betűi tiszták, nyugodtak, pedig közvetlenül halála előtt vetette papírra. Hogy meg kell hálania „becsületbeli kötelességének eleget teendő, szinte csodálatos lelkiéretet öntött belé. Kell! — tehát megtette. De miért hozza nyilvánosságra okát? Olyan kérdés, melyre válaszolni aligha lehet. Leírása folytán okvetlen reáakadnak ellenfelére, a ki a törvény elé kerül s érzékeny büntetéssel fog sújtaní.

Hammert, a ki lakásán követte el az öngyilkosságot, a mentők még élve találták s az Irgalmasok kórházába akarták szállítani. Alig haladtak azonban néhány lépést a súlyosan sebesülttel, mikor az kiszenvedett. A mentők így egyenesen a törvényszéki bonczteni intézetbe vitték holttestét. Öngyilkosságáról nyomban értesítették Hamvay kúriai bírót, ki nagybátyja s édesanyját táviratilag, Kalocsán.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési egyesület Aradon, május hó 25-én, d. u. 8 órakor tartja rendes választmányi ülését.

(*) A Testvériség-asztaltársaság vasárnap d. u. 6 órakor a Szabó Pista vendéglőjében választmányi ülést tart, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

A konstantinápolyi kirándulók hazatérése.

(A kik megjöttek. — Ünnepe Rákóczy sirjánál. — Az aradiak mint a szultán vendégei. — Az üvöltő derviseknél. — Széchenyi pasa aradi rokonai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Ma délután a négy órai vonattal érkezett vissza a Konstantinápolyba kirándult aradi csapat első része: *Andrényi Károly* és *Vásárhelyi János*. Ezek a kirándulás programjának utolsó részét, Szófia megtekintését elhagyták, s hazasiettek. A többiek, holnap, *vasárnap délután* érkeznek vissza az érdekes, gyönyörűségekben gazdag keleti utról.

A Konstantinápolyban töltött utolsó napokról a következő tudósítást vesszük:

A kirándulásnak kiemelkedő ünnepélyes része volt szerdán *II. Rákóczy Ferenc* sirjának megkoszorúzása. A *Saint-Benoit*-templom, a lazarisztaszervezetek kápolnája, megtelt ünneplő magyarokkal. Ott voltak a feketébe öltözött aradiakon kívül *Széchenyi Ödön* pasa feleségével és leányával, a konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövetség főhivatalnokai, egy *Bittó* báróné, a ki Konstantinápolyba ment nőül, továbbá még többen a konstantinápolyi magyarok közül.

A templomban, a hol *Rákóczy Ferenc*nek és *Zrínyi Ilonának* hamvai nyugosznak, *Lobry* abbé csöndes misét mondott. Míse végeztével az aradiak elénekelték a *Himnusz*t.

A *Himnusz* végeztével *Barabás Béla* dr. országgyűlési képviselő tartott gyönyörű, lelkes gyűjtő beszédet *II. Rákóczy* hamvai fölött. A Himnusz végső soraival kezdte: Megbűnhötte már e nép a multat és jövődöt . . . Ebből kiindulva visszapillantást vetett a magyar nemzet szabadság-harcaira, a melyek egyik legdicőbb korszaka *II. Rákóczy Ferenc*, a száműzetésben elhalt fejedelem nevéhez fűződik.

Azután elhelyezte az *Aradi mérnök-és építésegyesület* koszoruját a kőlapra, a mely a templom talapzatában *II. Rákóczy Ferenc* kriptáját fedi.

A hazafias lelkesedéstől áthatott hangulatban *Lobry* abbé francia nyelvű beszédben elmondta *Rákóczy* sirjának történetét. *II. Rákóczy Ferenc* tudvalevően *Rodostóban* halt meg, de az volt a kívánsága, hogy a konstantinápolyi lazariszták templomában temessék el. A szervezetek nemzedékről-nemzedékre hiven őrizték és titkolták *Rákóczy* sirját. *Thaly* Kálmán országgyűlési képviselő azelőtt többször kereste a sirt a *Saint-Benoit* templomban, de a sírkő mindig el volt fődve deszkafallal. Ez a deszkafal most is a siron van, s csak az ünnepély alkalmával vették le róla. Végre *Thaly* Kálmán fáradhatatlan kutatásainak sikerült fölfedezni a sirt. Főlbontották a koporsót, s a holttesten levő címeres ruhák és egyéb ismertető jelek után minden kétséget kizáróan megállapították, hogy ott *II. Rákóczy Ferenc* nyugszik.

A *Saint-Benoit* templomban *Rákóczy Ferenc* és *Zrínyi Ilonán* kívül több magyar emigráns nyugszik. Van a templom egyik falán márvány-tábla, ezzel a felirattal:

Kegyetete jeléül a gróf Csáky-család.

Másik kiemelkedő része a kirándulásnak, a mikor az aradiak a *szultán vendégei* voltak. A szultán elé nem járulhattak, mivel a szultán tudvalevően idegbeteg és legbizalmasabbjain kívül senkit se fogad. *Széchenyi Ödön* pasa megemléltette, hogy ő például tizenöt év óta nem beszélt a szultánnal. Ellenben meghagyta a szultán, hogy a kirándulóknak megmutassák a császári palotákat. Az aradiak megtekintették a pazar keleti termeket, s hejutottak a pecsétes zárrakkal őrzett, szinte hozzáférhetetlen részbe, a *császári kincstárba*. Nehéz röviden leírni, amit itt láttak. A többek között volt egy drágakövekkel és kincsekkel kirakott trónus, amely egymaga mesés vagyont ér. A mint az egyik palotát megtekintették, a szultán rendeletére megvendégelték őket fekete kávéval és málnaszörppel. Ezután a szultán hajóján átmentek a *Bosporuson* tul levő császári palotába, a hol szintén sok látványos volt. Csupán egy rossz oldala volt ennek a résznek: a borra való, a melyet a rengeteg szolgáló személyzetnek kellett adni. A baksis csupán itt *hét száz frankot* tett ki.

Végiglátogattak vagy hat-hét templomot, közöttük a világhírű *Aja-Sofia*-mecsetet, a föld egyik legszebb Istenházát. Egy másik mecset, a melyet fölkerestek, a régi szultánok temetkezési helye volt. Ott nyugszik a többek között a nagy *Szulejmán* és két fia.

A vallási érdekességek között, amelynek az aradiak tanui voltak, a legnevezetesebb, melyet *Scutariban* láttak. Itt látták meg az igazi *üvöltő derviseket*, akik minden csütörtök délben végzik a maguk módja szerint való istentiszteletet. A táncoló és üvöltő dervisek között feltűnt az aradiaknak egy ideális szépségű, sudár néger ember, aki legjobban kitarzott a táncban, üvöltésben, amikor társai rég kidőltek, ő még vagy egy óráig folytatta a vallásos testgyakorlatot. Megkérdezték, hogy ki az? Azt felelték: egy *török lovas-ezredes*, aki a dervisek szektájához tartozik.

— No, nálunk másfélék a lovas-ezredesek! — jegyezte meg valaki az aradiak közül.

Megtekintették a Konstantinápolytól másfél órányira levő *Herceg-szigeteket*, ahol egy gyönyörű, ciprus erdőkkel borított hegy van. A hegyre szamarakon lovagolt a társaság, de a lovaglás aránylag nagyobb baj nélkül járt.

A kirándulók kedves emlékekkel gondolnak vissza különösen *Szécsenyi Ödön* pasára, aki a megtévesztült szívélyesség volt honfitársai

iránt. Érdekes volt, amikor az aradi kirándulók között *rokonát* fedezte föl — *Andrényi Károly*-ban. *Szécsenyi* pasa első felesége ugyanis *Almay*-leány volt, nővére *Almay Olivér* alcillii nagybirtokos, *Andrényi Károly* sógora édesatyjának. A pasa nagyon megörült ennek a fölfedezésnek, s üdvözlését küldte aradi rokonainak.

Az aradi közműhelytelep.

(A kereskedelmi miniszter döntése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Két esztendeje, hogy az aradi ipartestület faipari szakcsoportja közműhelynek a létesítését kezdeményezte, a melyben famegmunkáló gépek készítenék az asztalos iparosok részére a félkészítményeket. A kezdeményezők az iparosok hitelszövetkezete s ennek révén az országos Központi Hitelszövetkezet útján kívánták a dolog anyagi részét elintézni és *Varga József* asztalos munkagépeinek megvételét vették tervbe.

Időközben sokszor esett szó ez ügyről; *Hegedűs Sándor*, a volt kereskedelemügyi miniszter megígérte, hogy megfelelő állami támogatás által előmozdítja a telep létesülését; *Hieronimi Károly* Arad volt országgyűlési képviselője is sokat fáradozott, hogy dűlőre vigye a kérdést, de az úgy látszott, hogy megfeneklett.

Most aztán lejött a döntés az aradi kereskedelmi kamarához, de egészen más alapon, mint az első tervezés szólt.

A kereskedelemügyi miniszter ugyanis nem a faiparosok és az iparosok hitelszövetkezete javaslatát fogadta el, hanem az aradi villamossági részvénytársaság ajánlatát és e társaság kötelező nyilatkozatát némi módosítással jóváhagyván, felhívta e társaságot, hogy a közműhelytelep építésének megkezdése iránt a szükséges intézkedéseket minél előbb tegye.

E szerint az aradi villamossági részvénytársaság tíz évre évenként *20.000 korona* segélyt nyer azért, hogy Aradon a saját költségén közműhelyt létesítsen egyrészt az asztalosok, fémiparosok és lábbeli iparosok szakcsoportjai számára, másrészt különböző, elektromos erőt igénybe vevő, kis és középiparosok részére, mely célból együttvéve *tizenhat mühely helyiséget* köteles rendelkezésre tartani.

A mühelytelep az aradi villamossági részvénytársaság áramfejlesztő telepének a területén kell, hogy a társaság által felépíttessék és a mühelyeket vagy maguk az egyes szakcsoportok szerelik fel a gépekkel, illetve ezeknek a kereskedelemügyi miniszter adja a szükséges gépeket, vagy pedig ha ez be nem következne, az aradi villamossági részvénytársaság köteles a gépeket a saját költségén beszerezni. A gépek hajtásához szükséges elektromotorokat (az asztalosok gépeihez 20, a lábbeli készítő gépeihez 5 és a fémipari gépekhez 10 lóerő maximumig) a társaság saját költségén szerzi be, ellátja az épületet az erőátviteli és világítás céljára szükséges vezetékkel, fűtéssel és vezetékekkel.

Az épületben elhelyezendő egyes mühelyek bérletéért az ott dolgozó iparosok legfeljebb 6 és a pinceraktárakban legfeljebb 3 korona évi bért fizetnek négyszögméterenként és a társaság tartozik a mühelyterületet bérlő iparosoknak a szükséges villamossági energiát éjjel-nappal szolgáltatni és pedig motorikus célokra 4 fillérsnyi, világítási célokra 8 fillérsnyi maximális áron hektovatt-óránként, ami lóerő óránként 36 fillér maximumnak felel meg, tehát a legolcsóbb erőt képezi.

Ez a lényege a kereskedelmi miniszter

legujabb döntésének. Most már tehát megindulhat a további munka ebben az ügyben, a melynek kettős iránya lesz. A villamossági részvénytársaság a várossal kötött szerződésének a nappali áramszolgáltatásból folyólag szükséges módosítását kieszközölni s a műhelytelepet felépíteni, iparosaink pedig a műhelyeket kibérelő szakcsoportokat szervezni kötelesek.

HIREK.

A rózsák bolondja.

— Elmebajos aradi fékező. —

Arad, május 24.

A Gül baba virágainak áldozatává lett egy aradi vasuti fékező. A vasuti fékező nagyon szerette a rózsákat és végezetül kleptomániába esett. Hanem a rögeszméje nem terjed ki soha másra, mint rózsákra, virágokra. Éjjel, amikor senki sem látja, odasettenkedik a kertekbe a rózsátolvaj és viszi a tövises zsákmányt, akár valami drága kincset.

A szerencsétlen vasuti fékezőt Krausz Lajosnak hívják. Három ízben érték rózsálopáson. Kétszer a városliget kertjeit fosztogatta, egy áprilisi éjen pedig Kövér Gábor városi segédlevéltáros Orczy-utcai kertjéből kilenc darab nemes rózsát lopott el. Följelentették a rendőrségnél. Greén Nándor alkapitány, amikor kihallgatta, sejtette, hogy elmebajos emberrel van dolga. Átküldte az aradi kir. járásbíróhoz, a hol az orvosi vizsgálat után megállapították, hogy Krausz elmebajos. Ennek alapján a büntető eljárást megszüntették ellene.

A szerencsétlen embert legközelebb elszárlítják a gyulai elmebeteg kórházba, ott talán kigyógyítják a virág-betegségből, s az aradi kerteket nem kell féltetni a bajától.

Megyebizottsági tagválasztások.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

A legutóbbi megyegyűlés határozatából mára tüzték ki a megüresedett megyebizottsági tagsági helyekre a választásokat. Választottak Ágrison, Székudvaron, Otlakán, Magyar-Pécska második kerületében és Zimándközön. A megejtett választások eredményéről a következő telefon értesítéseket vettük:

Magyar-Pécska második kerületében egy hely üresedett meg az által, hogy ifj. Bolyos Mátyást úgy az első, mint a második kerületben megválasztották. A mai választáson Mezey Andor elnököt. Szénási István és Totoke János 30-30 szavazatot kaptak s így sorshuzás döntött közöttük. A sors Szénási Istvánnak kedvezett.

Otlaka községben Velics Mihály kisjenői ügyvéd helyét töltötték be ma délután. Velicsét ugyanis két községben választották meg megyebizottsági tagnak s ő az otlakai képviselőségről lemondván, a nadabit tartotta meg. A választás, a melyet Viki Gerő vezetett, a következő eredménnyel járt: beadtak összesen 187 szavazatot, melyek közül Alb Vazul 110-et, Vásárhelyi Dezső 75-öt, s Veszta György pedig 2-öt kapott. Így a megye törvényhatósági-bizottságának tagjává Otlakán Alb Vazul választák meg.

Székudvaron ma délelőtt tartották meg a megyebizottsági tag választást. Itt két hely üresedett meg. Az egyik Csukay Gyula kisjenői főszolgabíró lemondása folytán, akit tudvalevően két helyen, Zarádon és Székudvaron választottak meg, de az utóbbiról lemondott, mert itt csak nagynehezen tudott elegendő szavazatot kapni. A másik Kubek Szilárd gazdatiszt lemondása folytán, aki Lébényszentmiklósról Mezőnyégyháza távozott.

A választás délelőtt 9 órakor kezdődött s azon Méhes Gáspár uradalmi számtartó elnököt, bizalmi férfiak voltak Csura Péter, Morsó János, Argyelan Mihály és Juhász Imre. A jegyzőkönyvet Szegedi Kálmán vezette.

Osszesen 182 szavazatot adatott be, a melyből kagott Tabajdy Sándor kisjenői táblabíró 114-et, Z. Dienes Adorján székudvari róm. kath. plébános szintén 114-et, Lázár György dr. aradi ügyvéd 17-et, Goldis Vazul aradi lelkész és szentszéki tisztviselő 17-et, Lázár Gábor székudvari gör. kel. lelkész és Veszta György dr. székudvari orvos egy-egy szavazatot.

E szerint a megüresedett két bizottsági tagsági helyre Tabajdy Sándort és Z. Dienes Adorjánt választották meg.

Zimándközön a szocialisták jelöltje: Ponta Péter ellenében tizenhat szótöbbséggel Parecz Gyula dr.-t az aradmegyei közpórház főorvosát választották meg. Hir szerint a választást meg akarják támadni.

— **Dessewffy püspök nagybeteg.** Szegedről az a távirati hír érkezik, hogy ott nagy betegen fekszik Dessewffy Sándor, a csanádi egyházmegye püspöke. Dessewffy a ma déli vonattal Budapestről székelyre Temesvárra akart utazni, de utközben rosszul lett, elannyira, hogy Ceglédre táviratot kellett meneszteni Szegedre, a melyben jelezték, hogy az egyházfejedelem nem képes folytatni az utját s Szegeden ki fog szállani a vonatból. A beteg püspököt Vargha szeged-belvárosi apátplébános a város fogatán vitette a plebániára e célból berendezett szobába, a hol Dessewffy püspök valószínűleg több napig kénytelen lesz maradni s az ágyat őrizni.

— **A király itthon.** Ő felsége a király ma az egész napot államügyek elintézésével töltötte. Látogatást nem tett. A király az eddigi tervek szerint e hónap 28-án utazik el a fővárosból.

— **Arad fogadalmi ünnepe.** Holnap Szentháromság vasárnapját ünnepli a keresztény világ, a melyen hálát ad a három isteni személynek a teremtés, a megváltás és a megszentelés nagy műveierért. A holnapi nap egyszersmind Arad fogadalmi ünnepe, egyuttal templomünnepe, melyet különös egyházi fényvel szokás megtartani. A minorita-rendház a holnap délelőtti nagy misét a Szentháromság-szobor előtt tartja, a hol sátrat és zöld ágakból oltárt emeltek. Az istentiszteletet Csák Cirják dr. tartományi rendfőnök fogja fényes segédlettel mondani. A mise 10 órakor kezdődik s közben az Evangélium olvasásakor Szikra Lénárd lelkész alkalmi prédikációt mond, mely után folytatják az istentiszteletet. A fényes nagymisére a rendfőnökség a hatóságokat, egyesületeket és testületeket e helyen hívja meg.

— **Vasuti közgyűlés.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársasága holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja saját intézeti nagytermében Bohus Zsigmond báró belső titkos tanácsos, főrendiházi tag elnöklete alatt évi rendes közgyűlését. Ezen az ülésen töltik be az Atzél Péter elhunytá óta üresedésben volt egy igazgatósági tagsági helyet, a melyre értesülésünk szerint Hieronymi Károly országgyűlési képviselőt fogják megválasztani. Az igazgatóság javaslata szerint az elsőbbségi részvények után hat százalék, vagyis tizenkét korona, a törzsrészvények után pedig öt és fél százalék, vagyis tizenegy korona fizetetik f. évi július hó 1-től kezdve.

— **A polgármester uton.** A szegedi polgármester-kongresszusról tegnap érkeztek haza Institoris Kálmán polgármester és Kádás Kál-

mán főjegyző. A polgármester ma Aradon volt, holnap pedig a város ügyeiben a fővárosba utazik.

— **A májusi ájtatosságon** a héten a következő mükedvelők fognak közreműködni. **Vasárnap:** Weichart Auróra urhölgy. **Hétfő:** Buja Sándor ur. **Kedd:** 1. Ramor Lajosné urnő, Leitner Berta és Réthfalvy Etelka urhölgyek (terzett.) 2. Limbeck Győző ur. **Szerda:** 1. Steinitzer Jenny urhölgy. 2. Korbuly Gizi és Weichart Auróra urhölgyek. **Csütörtök:** Dr. Radány Dezsőné urnő. **Péntek:** Ramor Lajosné urnő (zenekisérettel.) **Szombat:** 1. Buja Sándor ur. 2. Májusi kar. Az egyes énekszámokat e héten Ferch Odön, Szilágyi Gyula és ifj. Vas Sándor urak kísérik orgonán.

— **Atzél Péter díszpolgári oklevelé.** Özv. Szapáry Antalné grófné, született Atzél Gabriella, megküldte a városnak Atzél Péter díszpolgári oklevelét, mely egyike a legszebbeknek, amilyet Arad törvényhatósága valaha kiadott. Az oklevél vert ezüstből készült s négy díszes müvü évszám van rajta: Atzél Péternek születése, nyilvános pályára lépése, polgármesterré és végül képviselővé választásának éve.

— **Az aradi repülőgép próbája.** Némethy Emil, az aradi szalmaanyag-gyár igazgatója holnap, vasárnap tartja az általa föltalált repülőgépnek többször elhalasztott próbáját; a próbát azonban ez alkalommal is csak úgy tartják meg, ha szélcsendes, nyugodt idő lesz.

— **Felebbezés a temetői ut miatt.** A május havi városi közgyűlés a tanács javaslata dacára a temetőhöz vezető vásártéri-ut kiaszfaltozását megtagadta. Ezt a határozatot Múlek Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tag ma a belügyminiszterhez felebbezte. A felfolyamodás arra támaszkodik, hogy a határozat meghozatala alkalmával a városatyáknak csak mintegy hatodrésze volt már a közgyűlési teremben, s így az elutasító határozat nem a tulajdonképeni többség kívánsága. Azonkívül azt mutatja ki, hogy a kérdéses ut annyira rossz állapotban van már, hogy tovább javítás nélkül nem maradhat.

— **Tisztelgő tanárok.** Az aradi állami főreáliskola tanártestülete ma tisztelgett Boros Vidá, főreáliskolai igazgatónál, hogy szerencsekívánatait leánya Janka kisasszony eljegyzése alkalmából kifejezze. A tanári kar őszinte, igaz örömmel vesz részt igazgatójának családi örömeiben, mert nemcsak a tisztelets nagybecsülés, hanem a szeretet kötelékei is fűzik, a testületet humanus igazgatójához, a ki nemcsak derék, nemeslelkű főnöke, hanem igazi kollégája, s barátja is, tanártársainak. Ugyancsak tisztelgtek a tanárok a családnál is s szerencsét, áldást, boldogságot kívántak a bájos menyasszonynak.

— **Változások a postánál.** A közel jövőben a postánál nagyobb változás fog történni. A változást egyrészt a soproni igazgatóság sorsa, másrészt a várható nyugdíjazások vonják majd maguk után. Jekelfalussy Sándor halála óta a soproni postaigazgatói állás üresen maradt. Az első terv szerint az igazgatóságot kettő akarják választani. Ez a terv azonban a mostani viszonyok mellett nem valósulhatott meg. Az igazgatói állás betöltése nagy gondot okoz a kereskedelmi minisztériumban. A soproni direkciónak vezetésére az intézet több jeles embere aspirál. Mint értesülésünk, az igazgatói állásra a vezérigazgatóság egyik jeles emberét fogják kinevezni. A közelebbi nyugdíjazások is alapos változást ígérnek. s helyütt említjük meg, hogy a postai előléptetések és kinevezések a jövő hónap első felére várhatók.

— **Templomavatás.** Holnap, vasárnap szép ünnepség megy végbe Simándon. Az ottani gör. kath. egyház, a magyar kincstárnak, mint kegyurnak, hozzájárulásával új templomot épít.

tetett. A templom felavatása holnap folyik le, s a felszentelő misét Laurán Agost dr. nagyváradai püspöki helynök szolgáltatja, a környék összes gör. kath. papjainak segédkezése mellett. A szép goth stílusú templomot Steiner József aradi kir. mérnök tervezte.

— **Az aradi átirat Győrött.** Győr városa a havi közgyűlésen tárgyalta Arad szabad királyi városnak a fővároshoz intézett, pártolás végett megküldött indítványát, Kossuth Lajos szobrának felállítására ügyében. A tanács az átirat fölött való napirendre térést javasolt, a melynek révén heves vita támadt Tauber Károly városi képviselő és Zechmeister Károly polgármester között, végül pedig a többség Arad város átiratának pártolását megtagadta.

— **Ülés a lovasutnál.** Az aradi közúti vasút igazgatósága ma délután Szirmai Richard dr. vezetésével ülést tartott, a melyen jobbra belső folyóúgyeket intéztek el.

— **Pénztárvizsgálat a városházán.** A törvényhatóság pénztárvizsgáló bizottsága csütörtökön reggel váratlanul megjelent a város pénztári hivatalában s ott megkezdte a vizsgálatot, mely ma délután ért véget. A bizottság, melynek tagjai Domonkos Lajos, Deutsch Bernát, Mittner József és dr. Angel István, mindent a legnagyobb rendben talált a pénzek elhelyezése és nyilvántartása körül.

— **Kecskeméthy megkerült.** Egyik budapesti estilap mai száma — mint fővárosi tudósítónk táviratban jelenti — az alábbi közleményt hozza: Mint hiteles és minden kétséget kizáró forrásból értesülünk, a rendőrség *tényleg nyomában van Kecskeméthnek.* A főkapitányság már mult április hó 26-ika óta oly adat birtokában van — nem Kecskeméthy levele ez, — a melynek alapján egészen új vizsgálatot indított meg. Noha a nyomozat érdekében a legszigorubb titoktartást tanúsít a rendőrség, mégis a rendőrségen már *mindenki tudja, hogy Kecskeméthy elfogatása küszöbön áll és csak napok kérdése.* A vizsgálatot vezető dr. Arányi Taksony rendőrtanácsos nap-nap után kap sürgönyöket New-Yorkból az osztrák-magyar konzulátustól, a melyeknek tartalmát csak a főkapitánnyal közli. Ezek a sürgönyök Kecskeméthy Győzöre vonatkoznak, a ki Amerikában tartózkodik és a kit a newyorki osztrák-magyar konzulátus által megbízott és jól megfizetett amerikai detektiv követ nyomról-nyomra.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte az előkelő és nagy kiterjedésű Bing-családot. Bing Andor, a magyar leszámítoló- és pénzváltóbank kezelési osztályának főnöke, hosszabb betegség után Budapesten, élete 41-ik évében elhunyt. A korán elhalálozott férfit, kinek halálával egy előkelő karriernak szakadt vége, Budapesten helyezik örök nyugalomra. A családon kívül gyászjelentést adott ki a magyar leszámítoló- és pénzváltóbank is.

— **Házasság** Bilkey Adolf az osztrák Phoenix biztosító társaság kolozsvári vezérügynökségének cégjegyzője holnap tartja esküvőjét Pollák Annuska kisasszonnyal, Pollák Ignác szászfenesi nagykereskedő leányával.

— **A borbélyüzletben letartóztatott tolvaj.** Vincze István kosárkötőt, akinek elfogatásáról lapunk mai számában írtunk, ma hallgatta ki Greén Nándor t. főkapitány. A tolvaj minden bűnét bevallotta a kapitánynak, így azt is, hogy bizonyítványait tényleg hamisította, hogy könnyebben kapjon alkalmazást, melyet ő rendszeren lopásokra szokott felhasználni. Beismerte azt is, hogy e hónap 4-én Moruzi Ignácztól, a Millennium-vendéglő egyik pinczérjétől, elloptott egy esőköpenyeg, amelyet nála meg is találtak. Vinczét holnap átadják az ügyészségnek.

— **Ankét az eskütéri hid ügyében.** Az eskütéri hid ügyében Láng Lajos dr. kereskedelemügyi miniszter ma újabb szaktanácskozmányt hívott össze. Az értekezlet tárgya a hidfők megerősítésére vonatkozó tervek megbeszélése volt. Az értekezlet az előterjesztett terveket megfelelőnek tartotta és csak a részletekben módosított. Elhatározták, hogy a szükséges munkálatokhoz, melyek hosszú időre terjednek, a megállapított sorrend szerint hozzáfognak. A miniszter kijelentette, hogy mindent el fog követni, hogy a hid jövő őszszel a forgalomnak átadassék.

— **Jutalmak a telepés-községekben.** Az aradi jószágigazgatóság Darányi földmivelésügyi miniszter rendeletet intézett, hogy a kincstári birtokok és telepek után élvezett tűzkár-biztosítási engedmények egy részét — míg ebből a nagysármási kerületi kórház föl nem épül — arra használják, hogy ez évben 12 új telepés-községben az iskola vizsgálatokon a legjobb tanulónak, kiscgazda gyermekének, jutalmakul szétosztassanak.

— **Agyonütötte a villám.** Mezőkovácsházi levelezőnk írja: E hó 22-én délután Pusztakaszperen a gróf Desseoffy-majorban öt napszámos herét kaszált. Hirtelen vihar támadt, s a villám a kaszások közé ütött. Egyiküket, Baranyi Jánost a villám agyonütötte, egész haja leégett, s a testén több nagy égési folt látszott. Tegnap temették el Magyar-Bánhegyesen. A többi négy napszámosnak az ijedtségen kívül nem esett baja.

— **Földrengés Temesvárott.** Temesvárról táviratozzák, hogy ott ma délután 3 óra 14 perckor földrengést észleltek, a melynek legerősebb lökése 4 óra 28 perckor volt érezhető.

— **Német iparosok — ellenünk.** Németországban is kitört már a magyar-gyűlölet. Kassel-ből jelenti a táviró, hogy az ottani nyugatnémet iparosok szövetkezete elhatározta, miszerint mindazon magyar cégeket bojkotálja, a melyek nem németül, hanem magyarul leveleznek. Soha nagyobb baj ne érjen bennünket!

— **A föld forradalma.** Im már kétségtelen a természettudósok állítása, hogy a föld belsejében nagy forradalom megy végbe. Ugy látszik, hogy a Pelée tűzhányó kitörése összeköttetésben áll azokkal az apró földrengésekkel, amelyek a föld népet itt-ott rettegetik. Nem érdektelen az az észlelet sem, amely Nagyváradon mutatkozott mostanában s amely nem lehetetlen, hogy szintén vonatkozásban van a bolygók vulkánikus forradalmával. A Rimanócy-féle fürdő ártézi forrása tegnap kiapadt, s a víz csak ma indult meg újra.

— **A százmillós család.** Páris-ból táviratozzák lapunknak: Humbertné jegyzőjénél, Lanquesnél, házmotózást tartottak és különféle iratokat lefoglaltak. A rendőrség táviratot kapott Liverpoolból, a mely szerint a Humbert-család nyomozása eredménytelen maradt.

— **A tegnapi hitvesgyilkosság.** Budapestről jelenti tudósítónk: Hujber József bérkocsist, a ki tegnap a Rottenbiller-utca 38. számú házban agyonlőtte a feleségét, Kleinberger Reginát, ma délután kísérték át dr. Szabó László soros vizsgálóbíróhoz. Tóth János rendőrfogalmazó hallgatta ki a gyilkost a rendőrségen. Hujber tetének okául azt vallja, hogy az asszony hűtlensége miatt határozta el magát a gyilkosságra. Ezzel szemben a meggyilkolt asszony özvegye Kleinberger Samu 84 éves gabonamunkás egészen más színben tünteti fel Hujber házaseletét. A rendőrségnél tett vallomásaiban azt mondja, hogy nővére aki leánykorában egy morva emberrel folytatott szerelmi viszonyt és abból egy gyermek is származott, de amióta Hujbernek a felesége erényes életet élt. Az ő vallomása szerint Hujber szeretett könnyűvérű leányok társaságában mulatni. Erre a feleségétől kért költséget. Pár héttel ezelőtt elveszítette az állását és attól kezdve az asszonyon élésködött. Hujbernek végre is megunta az örökös pumpolást

és nem adott pénzt a férjének. A rendőrség Kleinberger Samu vallomását jegyzőkönyvbe vette. A gyilkos lakását lezárták és a kulcsot az előjáróságnak adták át.

— **Árverés halászlát jogra.** A Marosvisi halászlát társulat május hó 30-án délelőtt 10 órakor a városházán árverést tart a halászlát jog bérbeadására. Az árverésen a Maros három szakaszát és pedig tudunkkal az aradit, a mikalakit és az ujaradit adják bérbé.

— **A lenyelt fog halottja.** Egy kis árva leány hirtelen halála foglalkoztatja a kolozsvári rendőrséget tegnap délután óta. Farcádi Annának hívják a kis halottat, Solymosi Mátyás posta főtiszt nevelt leánya volt. Vigan játszadozott a kis leányka társnőivel tegnap délután a leányiskola udvarán, midőn hirtelen összeesett és borzasztó szenvedések között meghalt. A leányka halálát állítólag egy fog okozta. Három hónappal ezelőtt hat fogát húzták ki s ez alkalommal egyik kihuzott fog belecuszott a leányka légző csövébe. Azóta főlváltva mindig betegeskedett, mignem tegnap utolérte végzet.

— **Fogolykíséret a csendőrségnél.** Figyelemreméltó és közbiztonsági szempontból igen üdös intézkedést léptet életbe a kormány. Vidéken, községekben úgy a fogolykísérést, valamint a nyomozást is rendszerint a csendőrség teljesíti. Ebben a munkájában azonban ma igen gyakran feltartóztatja a csendőrséget azon körülmény, hogy a vasút pénztáránál jegyet kell váltania. A pénztáros öt perccel a vonat indulása előtt már nem ad jegyet és így a nyomozó közeg nem egyszer marad le a vonatról pár percnyi differencia miatt akkor is, amikor gyors intézkedésre volna szükség. A fogolykíséret is pedig azért veszedelmes, mert a csendőr épp an ott van a jegyváltással elfoglalva, ahol a nyomozó forgalom miatt éber őrizetre volna szükség. A bajon most csak fognak segíteni, hogy a jövőben a kereskedelmi körök megállapodjanak a belügyi kormányval egy csendőrségekben, a melyet évenként fizet és a csendőr épp úgy mint a pénzügyőr, szolgálatban jegy nélkül utazhatik.

— **Az aradi Kossuth-szoborra** ujjában a következő adományok érkeztek: Goldschmidt Mihály Angyal Dezső emlékére 10 kor., Jókendv-asztaltársaság Angyal Dezső emlékére 5 kor., Kohn Jeróné Simonyifalva 25. sz. elvesztett gyűjtőívért 6 kor., Weisz Farkas fia születése alkalmából 4 kor., Bora Elemér Gurahonc 5 kor., Dömötör László 1 kor., Friedvalszky Dezső, 56 fillér, Weisz Farkasné körülméletési Unnepélyen Löwy Már gyűjtése 6 kor., 20 fillér, Aradi lövész-egylet 100 kor., Ravasz Imre gyűjtése Csermáknál 2 kor., 40 fillér, Barabás Béla, Novotny Margitnak szánt koszora megváltásáért 20 kor., Béla barát eimen, Opre Péter dr. 20 kor., Mannheim Zeiga Barabásnál kezelt tőke. % ai 5 kor., 45 fillér, Jókendv-asztaltársaság Kovács Pál bucaján 1 kor., 40 fillér, Tedeschi Viktor, Polgár Sándor, Békés Gyula, Ternyei Lajos, J. Szabó József, Orbán Arpad, Grallert jegyekből maradt két-két korona, Spielmann Albert 4 kor., Marházy Miklós 10 kor., Önkéntes tüzoltók Floriákor gyűjtöttek 5 kor., 80 fillér, Ravasz Imre misehárah IV—28. 2 kor., 10 fillér, V—5. 8 kor., V—19. 2 kor., 20 fillér, Mihailovits Gyula, 1 kor., Moskovitz Jakab gyűjtése 18 kor., Kneffel K. és fia gyűjtése 5 kor., Tóth Mihály temetésén Pataki Jakab gyűjtése 8 kor., Jakabffy István és Tsa perselye 1 kor., 87 fillér, Singer Mihály 1 kor., 80 fillér, May Soma 1 kor., Zilahy Gyula 50 kor., Glück Dezső gyűjtése 21 kor., Farkas Ferenc Gáj 5 kor., ifj. Szojka János gyűjtése 50 fillér, gyűjtés 2 korona, Buchsbaum B. és tsa gyűjtés 19 kor., 90 fillér, Rosenblüh H. és tsa 2 kor., Erney Gyula gyűjtése 7 kor., Német-Pereg község 92. sz. gyűjtőívén Német-Pereg község 20 kor., Oláh Arpad 5 kor., Adám Ferenc és neje 1 kor., Geiringer Lipót 50 fillér, Szigmeth Alajos 1 kor., Schütz Péter 1 kor., Hampel András 50 fillér, Geiringer Alajos 2 kor., Panker Viktor mulakatossegéideinek gyűjtése és adakozása Pilsz Mihály segéd társuk elhalálozásakor Panker Viktor 3 kor., 10 fillér, Kramerik, Véber, Andrassy, Grosz Irén, Knizse, Müllauer, Szeibert, Hritzky, Benedek, Perger, Stankovics, Csóvári, Kolstrom, Kovács, Kondor 40—40 fillér, Gémes 40, Trampler, Lang, Óri, Maar, Pilzbach, Fuzér, Such, és Pogonyi 20—20 fillér, Pécskia függetlenségi kör 89. számú gyűjtőívén Katona Antal, Molnár István, Kis Géza, Kabát János, Gyóry Márton, Bognár István, Donáth András, Fogel Her-

man, Totok József, Arkossy István, Botka János, Harsányi István, Köteles József, ifj. Rohács István, Jisa Urbán, Suhajda János 1—1 kor., ifj. Polonyi Pál 2 kor., Zabos Mátyás 50 fillér, Jener András, Hegyes Pál, Nagy Mátyás, Varga Lajos, Mang József, Gergely János, Hajós Pál, Sipos András, Kis István, Hegyes András, Rohács József, Kapos Mihály, Magyar Mihály, Bisztritzky József, Donáth József 40—40 fillér, Köteles Mihály, Barkóczy Béla, Nagy György István, Suhajda Bálint, Kovács István, Tóth Albert, Kiss József, Tanarky Bálint, Farsang Mihály, Magyar János, Boldizsár Mihály 20—20 fillér. Alladéok összes gyűjtés 1902. április hó 14-én 10584 kor. 56 fillér. Gyűjtés május 19-ig 202 kor. 57 fillér. Gyűjtés alladéka 10787 kor. 13 fillér.

— **Elve eltemetett család.** Rejtélyes esettel foglalkozott a napokban Szakállas község előjárósága. *Kurecz* Antal ottani lakosnak ugyanis a szőlőhegy oldalban volt egy pincéje, mely azonban már néhány év óta üres. A folytonos esőzés következtében ez a pince a múlt héten beomlott. *Kurecz* a leomlott földrészt elhanyagolta, hogy a pince többi részét alátámassza. *Kurecz* két legényfiával dolgozott a föld elhanyagolásával s mikor már jól behatoltak az üregbe, rémülve vették észre, hogy ott emberi holttestek fekszenek. *Kurecz* An al rögtön értesítette a felfedezésről az előjáróságot, mely a leomlott földet egészen széthányatván, ott hat holttestet talált, mely már feloszlásnak indult. A hullák között volt egy idősebb férfi, egy asszony, egy 18 és egy 16 évesnek látszó fiú és két leány gyermek. Mellettük két battyut találtak melyben ruhanemű és élelmicikkek voltak. A megejtett vizsgálat során külérőszak nyomai nem voltak észlelhetők s a boncolás adatai szerint halálukat fuladás okozta. Valószínű, hogy az elhaltak egy családot képeztek; utban lehettek valahová és az eső ellen bemenekültek az elhagyott pincébe, amely azután rájuk szakadt s ez okozta halálukat. Az illetőknél semmiféle írást nem találtak, amiből személyazonosságuk megállapítható lett volna, ennél fogva a hatóság elrendelte a személyleírások körözését.

— **A valpoi bérnyilkosság.** Borzalmas eset tartja izgalomban Valpo drávamenti község lakosait. Néhány év előtt letelepedett a községben egy *Milutinovic* Szvetozár nevű idősebb ember; házat és szőlőt vásárolt. *Milutinovic*csal akkor csak egy 15 éves leány érkezett, a kit saját leányának mondott. Az öreg ur özvegy embernek adta ki magát, a ki felesége halála után gyermekével odaköltözött. A család nem igen érintkezett másokkal; egy szakácsnőjük volt, a kit ott fogadtak fel. Nemrégiben 30—35 évesnek látszó szerb urinó érkezett a faluba, a ki *Milutinovic*sék családi körülményeiről tudakozódott és miután a kellő felvilágosításokat megkapta, eltávozott. Szerdán éjjel két bekormozott arcú férfi tört be *Milutinovic*sékhez s előbb a konyhában alvó szakácsnét kötözték meg, azután pedig betörték a szobába s *Milutinovic*ot és a leányt, a ki szintén ott aludt, — a legkegyetlenebb módon összevagdalták. Reggel az öreg embert már halva találták, a leány azonban még életben volt s a kihallgatás alkalmával a következőket adta elő: A férfit *Mizics* Jovánnak hívták s azelőtt Szemendriában laktak. Tíz évvel ezelőtt feleségül vette *Belyánszki* Angellát, a kire később ráunt s feleségének a nővérével, *Belyánszky* Miléval, a 15 éves leánynyal, míg felesége fürdőben volt, megszökött hazulról s ott telepedett le Valpon. A leány vallomásából valószínűnek látszik, hogy a nő, ki *Milutinovic*sék után tudakozódott, *Milutinovic* felesége volt s lehet, hogy az bérelte fel a gyilkosokat. Azok ugyanis mindent érintetlenül hagytak, csak a két áldozattal bántak el. A csendőrség most a gyilkosok és a rejtélyes nő kikutatásán fáradozik.

— **A próba.** Egyik vidéki holland városkában megjelent egy kis parasztember a takarékpénztárban, átadja a könyvecskéjét és ötven forintot kér ki megtakarított pénzeszközéből. A tisztviselő annak rendje és módja szerint elintézi a tételt, beírja a könyvecskébe, bevezeti az intézet könyveibe, s végül leolvassa a paraszt

elébe az ötven tallért. Azt mondja erre a kis emberke:

— No már most láttam, no most már jól van, no most már nincs többé rá szükségem, A hivatalnok elképedve mered rá:

— Mit mond?

A kis emberke pedig pislog egy-kettőt, és így szól:

— Na, hát kérem csak látni akartam már egyszer, hogy megvan-e még. Sose tudhassa az ember a mai furcsa világban.

— **Magyar név.** *Schwarz* Miksa aradi waggonyári könyvelő, valamint kiskoru Margit és Andor gyermekei családi nevének „Szilárd”-ra, *Friedmann* Lajos aradi illetőségű budapesti lakos családi nevének „Gárdonyi”-ra és *Kahanyec* István simándi illetőségű ugyanottani lakos, ugyszintén kiskoru Mária és Ottó gyermekei családi nevének „Kárpáti”-ra kért átváltását belügyminiszter megergédte.

— **Jótékonyág.** *Assael* József és neje *Bing* Andor elhunyna alkalmából koszoru-megváltás címén az „Első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület” „Menház” alapja javára husz koronát adományoztak, mely nemeslelkű adományért az egyesület nevében ez uton fejezi ki halás köszönetét *Kohn* S. N., elnök.

— **Revolvers asszony.** Newyorkból jelentik, hogy az ottani rendőrhatalóság *Green* Hetty asszonynak, Amerika leggazdagabb asszonyának sok zaklatás után megengedte, hogy töltött revolverrel járjasson. A hatvan éves asszony azt állítja, hogy élete nincs biztonságban, rokonai életére törnek, hogy hamarabb jussanak a nagy vagyon birtokába. Atyja 1865-ben halt meg; az asszony ma is azt állítja, hogy a rokonok megmérgezték; ugyanaz a sors érte az ő férjét és egyetlen leányát is. Most rajta volna a sor. Mindennap kap névtelen fenyegető leveleket és néhány hónappal ezelőtt Bostonban egy ember nyílt utcán megtámadta; csak egy rendőr közbelépése mentette meg. Midőn a hivatalnok kérdezte, hogy tud-e lőszerrel bánni, azt felelte: „Ez kicsiny gond! Husz méternyire nagy könnyen találom emberemet!” Newyorkban nem nagyon örülnek a kiadott engedélynek, mert ismerik *Green* asszony excentricitását és tudják, hogy minduntalan és sok dolgot ad a rendőrségnek.

— **Legjobb zsevrő cipők** Porter Vilmos Nagy Aruházában, a Szabadság-terem kaphatók. Páratlan jó, tartós minőség, szinte súly nélkül. Formáját mindvégig megtartja, amiért a cég kezességét vállal. Az árak feltűnően olcsók. Vidéki rendelések gyorsan eszközöltenek, s helyben szívesen küld a cég bármily cipőt próba végett a házba. Városi és megyei telefon 324.

— **Talált kulcsok.** Egy nyomdász fiú egy kulcstartón, drb. kulcsot talált. Tulajdonosa átvetheti lapunk kiadóhivatalában.

— **T. Üzletfelelnök** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Az idegbetegek eldorádója.** Nem lehet másról szó, mint Siófok fürdőjéről, melynek hatása vetekedik az északi tenger fürdőivel. Régi fürdőzők, mióta megismerték a magyar tenger leirhatatlan szépségeit és előnyeit, Siófokon telepednek le. A Balaton környékén levő tiszta levegő, kellemes erőshullámu víz az idegrendszer megbetegedéseinek, hisztéria, neuraszténia, vérszegénység stb. bajoknál kiváló hatású. Hozzájárul még, hogy a gyógyulást keresők Siófokon jó lakást és kitűnő penzion-ellátást találnak, miért is kötelességünk pártolni hazánk eme fürdőhelyét, a hol különben állandóan a legelőkelőbb társas élet uralkodik.

— **x— A szerencse révén** nevezhető *Gaedicke* A. Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 11 sz. alatt létező osztálysorsjeggyűjtődjé, mert ezen mesésen szerencsés gyűjtődjé állandóan a legnagyobb nyerelemény-eredményeket éri el. Az osztálysorsjátéknak legutóbb befejezett húzásánál a 100.000 koronás főnyeremény — immár harmadszor — jutott ezen szerencse gyűjtődjének osztályrészül.

Kauciószédelgő banda.

(Végtárgyalás négy napig.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

Veszedelemes szédelgő banda bűnjében mondott ma ítéletet négy napig tartó főtárgyalás után a budapesti büntető törvényszék.

Ifj. Nagy Károly fővárosi ügynök, egy vagyonos budapesti háziur fia 1901. év nyarán minden vagyon nélkül egy ügynökségi irodát nyitott az Rótvös-utca 23. számúházban „*Havas általános pénzügyi és kereskedelmi ügynökség törvényszékiileg bejegyezve*” hangzaton czim alatt. Törvényszékiileg ugyan nem volt bejegyezve ez a cég, de a tulajdonos annyit mégis megtett, hogy iparigazolványt szerzett.

Ifj. Nagy Károlynak azonban nem az volt a célja, hogy pénzügyleteket közvetítsen, hanem az, hogy készpénzzel rendelkező tapasztalatlan és könnyen hívó embereket törbe csaljon és vagyonuktól megfosszon. — E czéliből részint maga az irodatulajdonos: Ifj. Nagy Károly, részint pedig a vele összekötötésben álló helyszerző ügynökök nap-nap után hirdették a lapok kishirdetési rovatában, hogy készpénzbiztosítékkal rendelkező egyének busás fizetés mellett irodaszolgái, pénzbeszedei állást nyerhetnek egy előkelő pénzügyi intézetnél.

A hirdetéseknek meg lett a kívánt hatása. A vidékről felkerült állástkereső embernek egész serege tódult az ügynökökhöz, akik azután elvezették az illetőket ifj. Nagy Károlyhoz, aki busás fizetés ígérese mellett néhány száz korona óvadék ellenében szerződtette is őket okoskurus vállalatához. — Az óvadékról ifj. Nagy Károly egy kötelezvényt állított ki a felfogadott embereknek, ezzel akarva ezek előtt palástolni azon tényt, hogy neki nem emberekre, hanem csak óvadékra van szüksége.

Rövid pár hónap alatt ifj. Nagy Károly valóságos recordot ért el a kaucióssikkasztások mezéjén. Nem kevesebb mint 96 embert csapott be ilymédon 15000 korona erejéig. A megkárosított szegény állástkereső emberek pénzén, mely némelyiknek egész vagyonát képezte, ifj. Nagy Károlyon kívül a helyszerző közvetítő agensek is osztoztak. Így történt aztán, miután a becsapott emberek feljelentést tettek a kauciószédelgő kompánia ellen, ifj. Nagy Károlyon kívül vád alá kerültek részint család, részint csalásban való bűnrészességért a következő ügynökök is: *Frangoussé* Kázmér, *Szentpéteri* József, *Szmolka* Endre, *Nagy* Béla magánhivatalnok, ifj. Nagy Károly testvéröccse, *Barabási* Lajos, *Jancsó* Károly, *Bolba* Henrik, *Bohrer* Károly, *Krausz* Mihály, *Gold* Mór és *Gyirassin* Zoltán, akik a bandavezért, ifj. Nagy Károlyt 60 rendbeli család büntette miatt, a többit pedig 2—20 rendbeli család büntette vagy csalásban való bűnrészesség miatt helyezett vád alá a törvényszék vádtanácsa.

A tárgyalásra, melyen *Cseke* Kálmán bíró elnökölt, a vádlottak nagyrésze már szabadlábra került. Vizsgálati fogságban csak három volt: ifj. Nagy Károly, *Szmolka* Endre és *Gold* Mór. Ez utóbbi kettőnek egyéb viselt dolgai is vannak a büntető törvényszék előtt folyamatban. A vádhatóságot a tárgyaláson dr. *Polgár* Viktor alügyész képviselte. Vádlottakat dr. *Weiss* Ödön, dr. *Báttaszéki* Lajos, dr. *Körösy* Manó ügyvédek védtek.

A négy teljes napig tartó tárgyaláson a vádlottak tagadtak mindent, de a kihallgatott panaszosok és tanuk, számszerint száztizen erősen rá vallottak a szélhámos banda tagjaira. A törvényszék ma este fél 9 órakor hirdette ki ezen bűnjében hozott ítéletét, mely szerint ifj. Nagy Károlyt 59 család büntette és 6 rend-

beli család vétsége miatt 4 évi börtönre és 650 korona pénzbüntetésre, Frangouesse Kázmért 2 család büntette, 3 család vétsége, és 5 család büntetésében való bűnrészesség miatt 10 havi börtönre és 100 kor. pénzbüntetésre, Szentpéteri Józsefet 6 család büntetésében való bűnrészesség miatt 4 havi fogházra és 60 kor. pénzbüntetésre, Nagy Bélát 2 család vétségéért 2 havi fogházra és 20 kor. pénzbüntetésre, Barabási Lajost 16 család büntetésében való bűnrészesség és 3 rendbeli család vétségéért 1 évi börtönre és 190 kor. pénzbüntetésre, Jancsó Károlyt 7 család büntetésében való bűnrészesség miatt 4 havi fogházra és 79 kor. pénzbüntetésre, Bolba Henriket 10 család büntetésében való bűnrészesség miatt és 1 rendbeli család vétségéért 6 havi börtönre és 110 kor. pénzbüntetésre, Semolka Endrét család vétségéért 3 havi fogházra és 10 kor. pénzbüntetésre ítélte.

Gyiraszin Zoltánt és Gold Mórt a törvényszék felmentette, Krausz Mihály ellen pedig az ügyész vádelejtése folytán az eljárást megszüntette. — Az ügyész valamennyi vádlott terhére felebezést jelentett be. De felebeztek a védők is a vádlottak felmentése, illetve büntetéseik leszállítása iránt.

Az igazgató ur.

— Megtörtént drámalett 2 felvonásban. —

Személyek:

Vilmácska: (Tizenhét esztendő. Aranyzóka haj, kék szemek, fitos orrocška. Arcza kicsattantóan piros. Sugar növési, de azért kedves gömbölydedségekkel ellátva. Egyébként segédszínészno egyik közel városi színházna, évi nyolczszáz forint fizetéssel.)

Az igazgató ur.

Első felvonás.

Vilmácska: (a színpad mögött fel és alá jár, orrocskájával mélyen beletemetkezve egy félves szeppebe, a melyet félhalkan magolgat.) Asszonyom, a divatárusno az előszobában vár . . . Asszonyom, a divatárusno . . .

Az igazgató ur: (Ráförmed.) Kisasszony!

Vilmácska: (Ijedtében leejti a szerepet.) Parancsol igazgató ur?

Az igazgató ur: Nem parancsolok semmit; a nőkel szemben általában véve udvarias szoktam lenni . . . De kegyed nem köszönt . . . Már másodszor megyek ma keresztül a színpadon és kegyed mind a kétszer nem köszönt!

Vilmácska: (Mög jobban szeppeve.) Nem vettem észre igazgató ur, bocsánat . . .

Az igazgató ur: Semmi bocsánat! A feljebbvalót minden körülmények közt észre kell venni!

Vilmácska: Ezután észre fogom venni, igazgató ur . . .

Az igazgató ur: Ezt a legszigorubban megkövetelem! Értette?

Vilmácska: (Lesütött szemekkel még jobban remegve.) Ertettem, igazgató ur . . .

Az igazgató ur: (Vilmácskát nézegetve, félre.) A patvarba! Ennivaló a kicsike. (Fenn, nyájasan, de a hivatalos tekintély megóvásával.) Azért ne remegjen tőlem annyira, kicsikém. Nem vagyok czápa, a ki felfalja a tagjait . . . Meg van egyébiránt elégedve kicsikém?

Vilmácska: (Akadozva.) Köszönöm igazgató ur . . .

Az igazgató ur: No, csak legyen szorgalmas . . . Itt szépen előre haladhat . . . Hol is lakik?

Vilmácska: Három vörösbegy-utca 132.

Az igazgató ur: Jó messze van . . . Hanem szép, hogy azért a pontos időre, nyolcz órakor itt van a próbán. (Kegyesen int a kezével és kifelé indul a színpadról.)

Vilmácska: (Mélyen meghajolva, hangosan) Alázatos szolgálja, igazgató ur!

Az igazgató ur: (az ajtóban még egyszer visszafordul és Vilmácska felé nézve, félre.) A patvarba! Igazán harapni való jószág!

Második felvonás.

(Színhely a Három vörösbegy-utca 132. számú ház egy szobácskájá.)

Az igazgató ur: (Erősen kikenve és kifenve a szobácska ajtaja előtt áll.) Ez hát a kis töltött galamb fészke! (Halkan kopogtat.)

Vilmácska: (Belőlől.) Szabad!

Az igazgató ur: (Benyit)

Vilmácska: (Meglépetve felugrik.) Igazgató ur!

Az igazgató ur: A kegyed legalázatosabb szolgálja, kicsikém . . .

Vilmácska: Igazgató ur idefáradt . . . Nem értem . . .

Az igazgató ur: (Hunyorgatva.) Nem érti? Kegyed olyan bájos és én a legalázatosabb rabszolgája . . .

Vilmácska: (Az ajkára harap.) Most már értem, igazgató ur . . . (Felindulással.) S minthogy az illem . . .

Az igazgató ur: (Édeskésen mosolyogva.) Ki törődnek azokkal az ostoba szabályokkal? (Közeledik Vilmácskához.)

Vilmácska: (Az ajtóhoz libeg.) Én, igazgató ur; s minthogy úgy kívánja, hogy a feljebbvalóinknak előbb tartozunk köszönni, tehát . . .

Az igazgató ur: Tehát?

Vilmácska: (Kinyitja az ajtót és a kijárára mutatva, nyomatékkal.) Ajánlom magamat, igazgató ur . . .

Az igazgató ur: (Az ajkára harap és kisompolgog.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megszűnt csőd.** Az aradi törvényszék csődbirosága ma megszüntette az ifj. *Tesits* Mihály aradi hentes ellen a csődeljárást. A megszüntetés oka *vagyontelenség*.

§ **A soproni bankbukás.** A soproni építő- és földhitelbank bukása folytán a bank hivatalnokai és igazgatósági tagjai ellen megindított büntetőjáratot *Élő* Ferenc vizsgálóbíró ma fejezte be s az összes iratokat áttette a kir. ügyészséghez. Most az ügyészség fogja megtenni vádindítványát. Mint vádlottak a volt tisztviselők: *Prohászka* Arthur, *Wrhovszky* Gyula és *Brauhier* Gyula, valamint *Russ* J. B., *Friedrich* Ágoston, *Kánia* József, dr. *Gebhardt* József nyugalmazott polgármester, *Mechle* József, *Schneider* Márton, *Zetl* Gusztáv, *Thirring* Nándor igazgató, *Felkl* József, dr. *Krétschy* Sándor és *Prückler* Ignác felügyelőbizottsági tagok fognak szerepelni. A tárgyalás hihetőleg még csak késő ősszel lesz. A bank hitelezőire azonban szomorú jövődó vár. Amikor ugyanis a csőd elrendelésekor a bank vagyonát leltározták, azt 2.023.972 Kor. 72 fillérben állapították meg; míg most dr. *Winkler* Adolf tömegmondnok a bank aktíváiról szóló új kimutatása szerint a bank vagyona 580.000 korona. Az óriási csökkenés onnan van, hogy a váltó-, lombard-és folyószámla követelésekből alig tudtak valamit behajtani s ez, végleg elveszett. Ilyenformán kevés az, amire a bank hitelezői számíthatnak s még ezt a keveset sem fogják hamarjában megkaphatni, mert előbb be kell várni annak az egyezésnek a létrejövetelét, amely a bank igazgatósági tagjai és felügyelői, másrészt pedig a tömeg közt az előbbieket zárlat alatt levő ingatlanai fölszabadítása tárgyában készülöben van.

§ **Egy aradi mérnök panasza** című, tegnapi számunk törvénykezési rovatában hozott közleményünkre vonatkozólag közvetlen és illetékes helyről azt a felvilágosítást nyertük, hogy a közölt tényállás annyiban változik, hogy abban a polgári perben, melyre nézve *Alpár* Ignác építész azt a kijelentést tette, miszerint *Veszprémy* József mérnök tanusésküje miatt vesztette el a pert, *Veszprémy* mérnök nem is tett esküt, hanem *Alpár* Ignác lett eskü alatt kihallgatva. Ennek dacára az általa igényelt munkadíjjal végérvényes ítélettel is el lett utasítva, miért is az *Alpár* Ignác ellen rágalmazás

miatt lefolytatott és elítéltetésével végződött büntető perben beígazolást nyert az a tény, hogy *Veszprémy* mérnök nem is tett esküt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 24.

Dátumszámok. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngö. Lanya irányzat mellett 8,000 méterázsza került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek bányadtak. Időjárás derült, szép.

Zárlat 12 órakor:

Buza májusra	8.53—8.54
Buza októberre	7.76—7.77
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.67—6.68
Zab májusra	—
Zab októberre	5.73—5.74
Tengeri májusra	5.18—5.14
Tengeri júliusra	5.18—5.19
Tengeri augusztusra	5.23—5.24
Repce augusztusra	11.75—11.85

Zárlat 5 órakor:

Buza májusra	8.50—8.51
Buza októberre	7.74—7.75
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.65—6.66
Zab májusra	—
Zab októberre	5.73—5.74
Tengeri májusra	5.13—5.14
Tengeri júliusra	5.17—5.18
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.80—11.90

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	690.50
Magyar hitelrészvény	715.—
Leszámitóbank részvény	439.50
Rima-Murányi vasmű részvény	516.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	694.75
Közúti vasút	620.50
Városi villamos vasút részvény	314.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, május 24.

Magyar aranyáradék 4%	120.50
Magyar koronáradék 4%	97.90
Magyar arany 4 1/2%	120.50
Magyar ezüst 4 1/2%	100.50
Magyar keleti vasút	119.30
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	201.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Osztrák papíráradék	101.50
Osztrák aradék ezüst	101.50
Osztrák aradék arany	120.50
Koronáradék	99.70
1860-iki államsorsjegyek	152.75
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	715.50
Osztrák hitelbankrészvény	690.—
Osztrák-magyar államvasút	693.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.27
London	240.25
Páris	95.50

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL.	ARADRA
Budapest felől indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 5.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsin délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Kerpel Izsó

50,000 kötetes

kölcsön-könyvtárába

Aradon, Atzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

A következő újdonságok érkeztek:

Quenz: A rejtélyes feleség, **Lörinczy:** Meglepő fészkek, **Nagy Endre:** Egynapos özvegy, **Gordon:** Nagy ember, **Szathmáry:** Izabella, **Somfay:** Vázlatok, **Abonyi A:** Orvosok, **Mendés:** A meztelen, **Mentépin:** Szőke boszorkány, **Beck A.:** Ideálok, **Pekár:** Pasztellek, **Abonyi A.:** Férfiak, **Werner E.:** A becsület utja, **Barang:** Husvét, **Brieux:** A méhely, **Richtzeit:** Éhezve a világ körül, **Bányai:** Örmény anekdoták, **Eötvös K.:** Gróf Károlyi G. följegyzései, **Abonyi L.:** Tyuki prókátor, **Porodowszka:** Grand-sire házassága, **Kázár:** A ma a holnap nélkül, **Szibra:** A betörők stb. stb.

Ifjúsági iratok: 25 új mű.

Németben: Becker: Die Frau Ellenbruck, Wothe: Die Siegerin, Hartwig: Das Dorfkind, Junghaus: Junge Leiden, Werder H.: Der Pommerherzog, Bock A.: Gräfin Sophie, Brandenfels: Revanche, Voss R.: Der Mönch v. B., Conway: Mein erster Klient, Sade: Memoiren Lencnes, Daulamara: Palast-Memoiren, H.: Sexuelle Grausamkeit, Eschtruh: Nachtschatten, Polenz: Liebe ist ewig, Collins: Der schwarze Rock, Voss: Sigurd Ecdals Braut, Tovote H.: Die rote Laterne, Munch: Frauen, Heigel: Der Sänger, Zobeltitz: Frau Karola, Robinson: Jung Nin, Oertzen: Frei für die Ehre, Bourget: Das Spitzenmäuschen, Roberts: Schwiagertöchter, Stacpole de Vere: Toto, Gelsen: Buch der jungen Ehe, Lindau: Spitzen, Werder Hans: Die Sonntagskinder, Vera: Eine für Viele, Heimbürg: Ihr einziger Bruder, Hope: Ein Mann von Bedeutung, Gordon: E. purit. Heide, Prévost: Die Sünde der Mutter, Wachenhusen: E. Geborene: Sienkiewicz: Der kleine Ritter stb. stb.

Franciában: Wlamink: D'un lit dans l'autre, Malot: Le sang bleu, Daudet: L'immortel, Gyp: Dans le train stb.

Angolban: Corelli: The mighty atom, Hungerford: Molly-Bawn, Marbel, O'Brien: What is it? stb.

Havi-kölcsöndij: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket.

Az összes törzs-, valamint pótkönyvek ingyen kaphatók.

Ugyan-e cég Andrassy-téri könyvkereskedésében előnyös könyvtárvételek folytán meglepően jutányos áron kaphatók regények, ifjúsági iratok, jogi- és gazdasági munkák, magyar, német, francia és angol regények, nyelvtanok, szótárak; egész könyvtárak berendezése és kiegészítése igen előnyös áron.

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Irtá: **Catulle Mendés.**

(53)

(Polytatis.)

HARMADIK KÖTET.

Frigyes és Gloriane.

I.

A harmadik felvonás után, Gloriane-Gloriane, felfogván hosszú uszályát, Blancheflor kétségbeesésétől elfogva, zokogva rohant be öltözőjébe, és ezeket kiáltá fodrászának:

— Brascasson! Örüjgök és össze vagyok törve. Ez a zene megrészegít és tönkre tesz.

Ha énekeltem, úgy érzem utána magamat, mintha valaki, akit imádok, elvert volna. Adj egy pohár vizet, mert ég a torkom. Azután az az üres, komor nézőtér, az iszonyu! Mintha csak egy örvény szélén énekelnék, egy sötét mélység szélén, melyből csak egyetlen egy halvány, csinos alak tekint rám olyan szemekkel, melyekben a menyország talált magának menedéket. Olyan szép ez a fiatal király! Mondd, Brascasson, meg van velem elégedve? Elég szép és elég borzasztó Blancheflornak talált? Hol van Flédro Schémly herceg? Mért nem jött még eddig? Már itt kellene lennie; jól tudhatná, hogy milyen kíváncsi vagyok, tudni a király véleményét. Te nem tudod? Talán hideg, ostoba voltam? Mozog már; olyan vagy, mintha a földhöz ragadtál volna, mit bámulsz úgy rám apró szemekkel. Keresd fel Flédro herceget és hívd elő rögtön.

Brascasson nyugtalanul, meglepetve válaszolt:

— Mi lett Frascuella? még sohasem láttalak ilyennek. Rendkívüli vagy mindig, de ma este rád sem tudok ismerni. Talán csak nem vagy igazán szerelmes a királyba?

Gloriane ledobta magát a karszékre, hátra vetvén hajzatát a szék karja mögé.

— Mondom neked, örült vagyok! A zene okozza ezt. Mintha hangok helyett tüzet énekelnék. Es azután örökké az a két mereven, szeliden felnyitott bámuló szem. Ah! látod Brascasson, ha nem szeret, ha nem fog akarni engem, megölöm magamat!

— Nagyon messzire még, mondá Brascasson.

S amint lecsillapította, melléje huzta székét és csókot nyomott nyakára.

Dühös mozdulattal taszította el magától és felugrott, mint akit kígyó mar meg.

— Ne érints, nyomorult, rut vagy, utálatos vagy, irtózom tőled!

— Ah! Ah! mondá Brascasson, gunyosan, meglepetve.

— Igen, irtózom! Szeretn m körmeimmel kiszakítani bőrből azt a darabot, amelyet megcsókoltál.

— Teringettél! kincsem, hiszen akkor meg kellene magadat nyuznod!

— Igazad van! sóhajtott föl Frascuella.

Brascasson, noha zavarba kezdett jönni, felkacagott.

— Mintha csak meggyőződésből beszélnél, olyan jól adod. Talán a „Szerelmes kegyencnő” szerepét játszod itt előttem? Megakarod multadat banni, fel akarod magadat áldozni és becsületes nővé válni.

Most rajta volt a sor, hogy felkacagjon.

— Csak nem vagyok bolond! de szeretem őt, érted, szeretem! Nem, én nem változtam, nézd szemeimet, nézd ajkaimat; felismered még tűzkeimet és biborszínüket? Csakhogy most egyedül ő iránta érzem azt a szeretetet, melyet addig mindnyájak iránt éreztem. Ez bosszanthat téged, de nem tehetek róla. Most az egyszer én választok először életemben. Különben van-e okod panaszra? Ez a szerelem nincs-e előnyére terveidnek?

— Sőt inkább, mondá Brascasson.

Ebben a pillanatban lépett be Flédro herceg.

— Nos? kiáltá Gloriane, nedves ajkakkal.

— Rosszul megy minden, mondá a kamarás. Megrémítette a királyt. Nagyon sajtáságos. Nagyon szeszélyes. A király félt és elfutott!

— Millodins! káromkodik Brascasson sóbálványává válva.

Gloriane elsápadt. Fürtjei sűrűn omlottak alá.

Azután hirtelen megragadta a herceg karját, az öltöző egyik szögletébe vonta és halkán szólt hozzá.

— Oh! viszonzá a herceg, nagyon komoly, nagyon veszélyes terv!

— Meg kell lennie! mondá.

— Igen... meg... talán igaza van. Meg fogom próbálni. Jöjjön.

Gloriane prémes köpenyt dobott magára és gyorsan távozott a kamarással, mialatt Brascasson orrahegyét vakargatva, ekkép gondolkodott:

— Kitaláltam. Merész, nagyon merész játék! Csak börtönbe ne tegyenek bennünket a pókok és patkányok társaságába! De ez a király olyan is, mint egy kis leány, millodins!

II.

Gloriane valóban megrémítette Frigyeset. Hans Hammer zenéje az ő ajkain egészen új jelentőséget nyert előtte; eszménye maradt a zene, de egyuttal rettenetessé változott; most már nem emelte őt a magasba, hanem szédítő örvényt kavart előtte; a fenkölt szárnyalás helyett az iszonyu bukás; a paradicsom pokollá változott. Hogyan? Miért? A vakító bőr, az aranyzőke hajfürtök, és a miatt a mély, telt, kissé vad s azért még is behízeigő hang miatt. S a mi a legjobban megrázta a thüringiai királyt, az az volt, hogy La Frascuella annyira hasonlított eszményi imádothoz, a távoli királynőhöz, ki iránt tiszta vonzalommal viseltetett. Mi jögon parodizálta ki ez a démon az angyalt? Minő csábítási szándékból adott egyetlen hajakat két ilyen homlokegyenest különböző lénynek? Vagy tán a sátn is isten egyuttal?

Frigyes elhagyta a színházat, gyorsan végig ment a dus szőnyeggel borított folyosón, mely összekötötte a palotával. Soha, soha életében — még akkor sem, midőn azt a parasztleányt látta, a legény utálatosan ölelő karjai között — nem volt gondolkodásában ennyire megrázva. Ment, rohant inkább, nem hallgatva Károly szavaira sem, ki szomorúan beszélte Lizi főhercegnő napról-napra súlyosbodó belegségéről. Végre fölkiáltott:

— Hagyj el! irtózatossan szenvedek! Egyedül akarok maradni!

Es eltávolítván magától apródjait és szolgálait, belépett palotájának titkos osztályába, melyben a lánész és tündérmesék pompáját törekedett megvilágítani.

De itt sem állott meg a hold-fényes tájon; lelke, mely mint a zivataros ég a rohanó viharfelhőktől, fel volt zavarva, nem találta magát föl a csendes, méla vidéken; eiment, a nélkül, hogy rá mert volna tekinteni, a nyugodt felületű tó mellett, melylyel az aranyláncos hatyu vidáman csatogtatta közeldtere selymes szárnyait, szertesét szórva a kristály cseppeket; végre komor, elbagyott helyre érkezett, mely megfelelt belső állapotának.

(Folytatása következik.)

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 24. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 100—3 fillérig, öreg közep páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 108—9 fillérig, fiatal közep páronként 251—320 kilogramm súlyban 107—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 105—6 fillérig.

Sertéslétszám. Május hó 21. napján volt készlet 43,701 darab, május hó 22. napján főlhajtott 904 darab, május hó 22. napján elszállított 672 darab, május hó 23. napján maradt készlet 43,933 darab. Uziat: Változatlan.

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1902. évi május hó 25-én:

Bérlétszűnet.

Bérlétszűnet.

Délután 3 órakor, fél árákkal:

A csikós.

Eredeti népszimű 3 szakaszban. Irtá: Szilgietti Ede.

SZEMÉLYEK:

Karvasiné	Follinuszné.	Andris, bojtár	Békassy Gy.
Ormodi Asztolf	Ternyei L.	Szárnyai	Martházi M.
Ormodi Bence	Csikó László.	Torkos, jegyző	Juhász S.
Kiss Bálint	Győre Alajos.	Vámos, rektor	Tukorai L.
Rózi, leánya	Karácsonyi.	Georges, inas	Sarkadi A.
Márton, csikós	Németh J.	Cigány	Réthy István.

Kezdete délután 3 órakor.

Bérlét 20. sz.

Páros.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árákkal:

A kókler.

Énekes bohózat táncsal, 3 felvonásban. Idegen darab után irtá: Stöger Aladár. Zenéjét szerzette: Szabados Béla.

SZEMÉLYEK:

Csendesné	Tolnainé.	Jámbor Pál	Juhász S.
Nemes Andor	Ternyei L.	Miska, inas	Sarkadi A.
Vigh Barnabás	Szabó József.	Horváth	Győre Alajos.
Marcza	Karácsonyi.	Szende	Pajor Agnes.
Mekk	Polgár S.	Piccolini	Németh J.
Aranka	Szabó Irma.	Rikkanca	Kley M.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NAPIREND.

Május 25. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Szentháromság vasárnap. — Protestáns naptár: Szentháromság vasárnap. — Izraelita naptár: Lag beomer. — Görög-keleti naptár (május 12.): Erifan. — A nap kél 3 óra 56 perckor. nyugszik 7 óra 25 perckor. — A hold kél 9 óra 46 perckor. nyugszik 6 óra 20 perckor.

Költőkönyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhébb, délen, keleten elvélve csapadék.

Május 25. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az aradi asztalossegédek közmívelődési szakosztályának majálisa (Csálai erdő). — Az aradi kerékpár klub kirándulása Zimánd-Ujfalura. — A testvériség asztaltársaság választmányi ülése este 6 órakor (Szabó-vendéglő). — A Kossuth Lajos betegsegélyző- és temetkezési egylet választmányi ülése délután 3 órakor.

NYILTTÉR.*

Külön értesítés helyett.

Özv. Bing Bernátné a saját és gyermekei Bing Berta és férje Lamberger Lajos, Bing Emil és neje Sonnenfeld Emmy, Bing Béla és neje Sipos Margit, Bing Giza és férje Assael József, Bing Ferencz, valamint az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy szeretett fia, illetve testvér és rokon

Bing Andor,

a magyar leszámítoló- és pénzváltóbank fő-tisztviselője

folyó hó 22 én este, 42 éves korában, hosszszas szenvedés után elhunyt.

Temetése folyó hó 25-én reggeli 9 órakor megy végbe VIII. József-körút 71. szám alól és hűt tetemeit az új izr. temetőben helyezik örök nyugalomra.

Budapest, 1902. május 23. 961

A t. cz. helybeli, valamint vidéki hölgyközönség értesítettik, hogy alant jegyzett divat-kereskedők közös megegyezés folytán elhatározták, hogy üzleteiket **junius hó 1-től** kezdődőleg **augusztus hó 20-ig** bezárólag vasárnapokon egész napon át zárva tartják.

Austerweil Zsigmond	Lenygel Testvérek
Deutsch Testvérek	Nádlér Lajos
Domán Sándor	Probst K. és Társa
Glück Dezső	Pick Ernő
Hoffman Antal	Rosenblüh H. és Társa
Hoffmann Sándor	Scherhag H. és fia
Kell Manó	Wadowszky Gusztáv
ifj. Kopetkó Károly	

Az Aradi Közlöny nyomdájában

néhány jóerkölcsű fiu és két leány

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok ugy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Abbázia fürdőhelyre, férfi és női divatárú-üzlet részére fiatal, a kirakatrendezésben jártas, magyarul és németül beszélő, szakképzett sevédet

Magyarországi fürdőhelyre a díszműjatek- és férfidivatárú szakmában jártas, jó megjelenésű fiatal segédet

Aradi elsőrendű női divatárúüzletbe szakképzett, kirakatrendező, segédet.

Vidéki városba, fűszer és osemgearuüzlet részére 28—30 éves segédet, a ki Aradon hasonló üzletben hosszabb ideig működött.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére, a magyar és a román nyelvben jártas szorgalmas, fiatal segédet.

Ajánlunk:

A liszt és termény szakban sok évi gyakorlattal rendelkező, intel. szakképzett fiatal embert.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, a Yost-írógépezésben jártas női irodai alkalmazottat.

A férfi-divat, díszmű és játékarú szakban tökéletes jártassággal bíró, intel. szakképzett segédet, ki önálló működésre is képes.

Az épület- és számszámkereskedésben jártas, románul tudó, fakeskedő-segédet.

A magyar és német nyelvben jártas bőr-kereskedő-segédet.

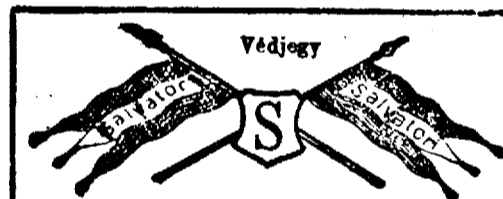
Fűszer- és vegyesárú üzletek részére több ügyes románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyve lőt és levelezőt.

A vegyesárú szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. igazgató.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemeles ízű.

Könnyen emészthető.

első rangú gyógyviz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

• A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

A t. hölgyközönség szives figyelmébe!

A divat hölgyek közül sokan azon téves hiszemben vannak, hogy Szabadságtér 3. szám alatt levő műtermemben nem a legeredetibb angol női ruhák készülnek. Ez a feltevés alaptalan, annyival is inkább, mivel műtermem a mai kor igényeinek megfelelően van berendezve. — Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legegyszerűbb házi ruháktól kezdve a legizlésebb utcai és legelegánsabb alkalmi ruhákig készíthetek. Főtörekvésem mindig az volt, hogy a nagyérdemű hölgyközönséget szolid árak mellett a legpontosabban és lelkiismeretesen kiszolgálhassam.

A hölgyközönség szives támogatását továbbra is kérem és vagyok alázatos szolgálja

Varga Kálmán,

női szabó, a németországi első szabászati akadémia volt nő-vendéke.

876

Az ipartestület dísztermében.

Dél-Afrikából csodaszerű dolgok

Tíz évig túl az Oceánon és két évig a dél-afrikai bur-háboruban vett részt a kereskedésnél, ahonnan szép kitüntetésekkel tért vissza magyar hazájába s most sok szép és érdekes gyűjteményét óhajtja bemutatni. — Láthatók lesznek Dél-Afrika vadregényes harcsterei nagyító-üveg nélkül, ugyszintén bennszülötteinek viselkedései és öltözékei, Dél-Amerika tűzföldi vadnépei és a patagoniai nyers hussal élő népfajok.

Most érkezett Dél-Afrikából!

Professores Dr. Jolán Angyal,

itt mint arczismerő tanárnő, phrenologist, physiognomist, astrologist, graphologist.

Arcból olvas mindenkinek, mit tanulhat és minő álláshoz juthat tanulmányai révén. Akik a spiritualismusban hisznek, vagy azzal foglalkoznak, azok is médiumra találnak.

Nyitva reggel 9 órától este 9 óráig.

Belépő-jegy 1 korona. — Megnyitás ma, vasárnap d. u. 5 órakor.

Felolvasások délelőtt 11 és délután 5 órakor.

A M E R I K A

kényelmesen berendezett

nyári mulatóhely

gyönyörű világítással

Választó-utca, (Völgy-utca) Marospart tor-kolatánál

Ma d. u. 4 órától a waggongyári munkás zenekar a karmester személyes vezetése mellett válogatott műsorral nagy

hangversenyt

rendez

Belépti-díj 20 fillér.

Katonák és 10 éven aluli gyermekek nem fizetnek.

Áremelés soha sincs.

Számos látogatásért esd kiváló tisztelettel

Weilandits István.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója

Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű acélöntésűekefevel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit. 1977

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil-cseplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyár-mányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetéssel, a GRAND PRIX-t, nyerték.

MINDEN HÖLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit poudér 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apáttalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzeván: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermén: Berkes Ármán, Elekén: Uj Pekker István, Földéakon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Maszayik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Keveremesen: Schlögl Pál, Kun-Ágotán: Fejes Lajos, Kurticsen: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Ádám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Rokszi János, Pankótán: Posevitz Gusztav, Pityarosen: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Üzlet felosztás és végeladás!

Szabadság-tér 17., a szoborral szemben.

Kedvező alkalom

rendkívül olcsó árban való bevásárlásra.

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszmu-, kalap- és cipő-árak

minden elfogadható árban eladotnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

divatárúháza

Arad, Szabadság-tér 17., Dr. Schwarz Jenő ur házában.

Az üzlet egészben, esetleg bizományba átadandó.

Aradi ipar- és népbank.

Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1902. évi június hó 9-én d. e. 9 órakor az aradi ipar- és népbank zálogosztályában a következő számú és 1902. évi márczius hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 72. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

4092, 4510, 4637, 4769, 4888, 5174, 5281, 5392, 5580, 5649, 5650, 6195, 6216, 6247, 6451, 6616, 6780, 6922, 6963, 7055, 7232, 7365, 7591, 7817, 7872, 7875, 7948, 8100, 8119, 8161, 8186, 8465, 8483, 8524, 8601, 8644, 8714, 9016, 9259, 9405, 9524, 9549, 9566, 9666, 9676, 9682, 9801, 10100, 10163, 10407, 10431, 10509, 10770, 10963, 10972, 11017, 11025, 11160, 11185, 11298, 11397, 11398, 11511, 11586, 11621, 11622, 11641, 11642, 11694, 11718, 11720, 11721, 11810, 11839, 11908, 11912, 12144, 12288, 12293, 12332, 12384, 12442, 12465, 12505, 11552, 12597, 12803, 13148, 13237, 13238, 13248, 13310, 13368, 13373, 13416, 13420, 13430, 13432, 13496, 13502, 13572, 13778, 13790, 13906, 14012, 14016, 14050, 14061, 14092, 14137, 14143, 14159, 14210, 14236, 14252, 14293, 14355, 14452, 14455, 14506, 14510, 14512, 14582, 14597, 14611, 14629, 14676, 14695, 14697, 14699, 14713, 14715, 14843, 14866, 14879, 14894, 14909, 14982, 15106, 15108, 15116, 15121, 15130, 15168, 15230, 15256, 15265, 15284, 15299, 15301, 15354, 15361, 15369, 15370, 15403, 15443, 15455, 15476, 15527, 15559, 15603, 15618, 15625, 15626, 15644, 15662, 15689, 15705, 15775, 16033 és 16067, mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghivatnak.

Arad, 1902. évi május hó 22-én.

964

Az igazgatóság.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **Ibolya-eréme** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadják örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyuttal biztosítom, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5.

Kitünő tisztelettel Marszsky Adél.

Szeplő, májfolt, bíbires, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

Ibolya-Créme

Ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-eréme szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsás és krém színben 60 kr.

Hajós-féle **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és rózsás színben tündöklő varázsos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Bevásárlásnál csakis **HAJÓS** féle **IBOLYA-CRÉMET** tessék elfogadni.

Kapható:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá **Vejtek Kálmán** ur gyógyszerárában és **Vejtek és Weisz** urak droguerijában.

Házi csengők

bevezetését és javítását szak-szerűen végzi:

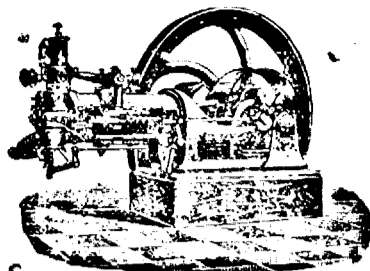
Kalmár József

villanyműszerész, 589

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Kerékpár és varrógép raktár.

Szakszerű javítóműhely!

Kezelésű és legolcsóbb üzemű gépek. Legelőkelőbb referencziák több évi legkielegítőbb üzeméről rendelkezésre.

Vezérképviselő és mintaraktár: **Gellért Ignác és Társánál**

BUDAPEST, VI. Teréz-körút 41. szám (a nyugati pályaudvar közelében.)

Minden kiállításon és versenyvizsgálaton legelső díjakkal kitüntetve!

1971

Kovács Soma

gép és műszaki áru üzlete

Arad, Andrassy-tér (Neuman-palota mellett.)

Állandó nagy raktár:

Drosz és oliva gépolaj, gépkenőcs, szíj, lenzsák, vízmentes ponyva, aczéldobsin, rétegfém,

lakatos és gépészeti szerszámok,

csavarok, fecskendők, mérlegek

és legjobb gyártmányu

Kühne gazdasági gépek,

malomszerek,

szőlő és pinczegazdászati eszközök

legelőnyösebb áron.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszoruzott készítmény.

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papíron Rozsnyay Mátyás nevére olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felhígítására és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden mászert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanília
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerertárában

Aradon, Szabadság-tér.

1597—1902. p. m.

Hirdetmény.

Alólírott összeíró bizottság az 1898. évi 3300. I. M. E. szám alatt kiadott bel- és igazságügyminiszteri rendelet 4. §-a értelmében közzéteszi, hogy Aradon lakó minden férfi, tehát a városhoz tartozó, tanyán lakó is, a ki magyar honos, a folyó évben legalább 26 életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon irni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózásra való tekintet nélkül legalább 26 életévét betöltött köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajós kapitány, gazdász, gyógyszerész, orvos, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül a ki a középiskolai záró vizsgát letette **folyó évi május hó 20. napjától 30-áig** az esküdtek alap lajstromába való felvétel végett az összeíró bizottság előtt a városháza tanács-termében mindennapon d. u. 4 órától bezárólag 6 óráig személyesen, vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

Azok, kik értelmi alapon kívánnak az esküdtek alaplaajstromába felvételt, ezt igazoló okmányaikat is hozzák magukkal. Az esküdtek névjegyzékébe nem vehető fel az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 5 §-a értelmében:

1. A ki nyereség vágyból eredő büntet vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre volt ítélve;
2. A ki hivatalvesztésre vagy politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére van ítélve (1878. évi V. t.-cz. 56. §-a) az ítéletben megállapított időtartam alatt;
3. A ki szabadságvesztés büntetés végrehajtása alatt áll, vagy feltételes szabadságon van;
4. A ki ellen büntet, vagy fogházzal büntetendő vétség miatt vizsgálat, közvetlen vagy főtárgyalás (bűnvádi perrendtartás 268. §-a) van elrendelve, vagy a ki vád alá van helyezve;
5. A ki csőd alatt áll, gondnokság alá van helyezve, vagy a kinek kiskorúsága meg van hosszabbítva;
6. A ki testi vagy szellemi fogyatkozás miatt az esküdt köteleseit teljesíteni nem képes.

Továbbá nem vehető fel az esküdtek jegyzékébe az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 6. §-a értelmében:

1. A miniszter, a fiemei kormányzó, a főispán s Budapesten a főpolgármester!
2. A tényleges szolgálatban lévő bíró vagy ügyész;
3. A fegyveres erőnek tartós, tényleges szolgálatban álló tagja (1889. VI. t.-cz. 2. §-a) a szabadságolt havidíjas és az ideiglenesen szabadságolt legénység;
4. A rendőri hatóság tagja, vagy közege (bűnvádi perrendtartás 85. §.)
5. A pénzügyőrség tagja;
6. Napszámos vagy szolgáló.

Kelt Aradon, 1902. évi május hó 16-án.

Arad sz. kir. város összeíró-bizottságától.

Müller Gyula, s. k. **Institoris Kálmán**, s. k.
összeíró bizottsági jegyző. összeíró bizottsági elnök.

Telefon 39. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű szagtalan

fűtő-kőszén

50 kilós zsákokban csomagolva, bérmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű kovács-kőszén

és darabos ¹⁴⁷⁰

bükk-faszén is

50 kilós és 25 kilós zsákokban. Megrendelések pontos hazaszállítása végett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia
vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 495.

T. cz.

Van szerencsém nagybecsült rendelőknek szíves tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől a Jemolom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

feloszlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tokóli-téri Kishalmi-féle gőzfűtő mellett folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagybecsült rendelőkmet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Magy. kir. államvasutak.

64795—902 sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1903. évben esetleg 8 éven át szükséges fém, acél és vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi június hó 10-ének déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig

folyó évi június hó 9-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magyar kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1902. évi május hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,
kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

249—1902. 1901. V. 2716/5. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1901. Sp. III. 1233/3. számú végzése által Leopold Adolf végrehajtató javára Goldis J. Kornél ellen 114 kor. 48 fillér tőke és járulékal erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróilag fölülfoglalt és 5137 korona 34 fillérre becsült áruk butorok, üzletberendezés, kocsik, ló és téglákból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak a még fizetetlen összeg kielégítésére.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Mikaláknán 365. szám. a leendő eszközlésére 1902-ik év május hó 26-ik napjának délelőtt 9¹/₂ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1902. évi április hó 26. napján.

Török Dénes

968 bir. végrehajtó.

Uj találmány!

Nem kell többé nadrágtartó és nadrágszíj,

mert **Roger Pál** által feltalált és szabadalmazott

rugganyos gummi-betét

teljesen pótolja ezt.

Ilyen szabadalmazott rugganyos gummi-betéttel ellátott

nadrág és mellény

látható

Rosenberg Hermann

férfiszabó kirakatában

Szabadság-tér, Domány-féle ház (Fiume kávéház mellett.)

Ugyanott

finom angol és hazai gyártmányú szövetek

a legnagyobb választékban.

Kifogástalan szabás. Olcsó árak.

Meitanyos árak mellett
S Z É P

Báli meghívók.

Tánczrendek!

Levélpapírok!

Borítékok!

Névjegyek!

Gyászjelentések!

Számlák!

Falragaszok!

és minden egyéb
NYOMTATVÁNYOK

készítetnek a legnagyobb választékban

az
Aradi nyomda részvénytársaságnál.

A Boczkó-téren, a Marek-féle telken

látható a

norvégiai kiállítás és az óriási czethal kiállítás.

A czethal a világ legnagyobb emlős állata. 21 m. hosszú, 360 cm. magas, 355 mm. súlyu. Kifogták 1900. aug. 1-én a Spitzbergák és a Medve-szigetek között. A fogásnál 75.000 klg. súlyt volt, a legnagyobb czethal, melyet eddig fogtak.

Külön kiállításban láthatók: 21 ragadozó és mélylátó praeperált hal. szerszámok a fogáshoz, ugymint tengeri szigonyok. Magyarzatok mindig tartatnak.

Nyitva naponta reggel 9 órától este 9 óráig.

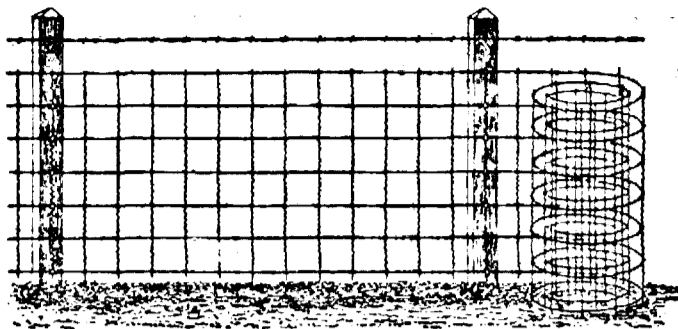
Megnyilik szombaton, május 24-én és tart június 1-ig.

Belépti díj 40 fillér, gyermekek és katonák örmesterig 20 fillér. Iskolák és egyetek kedvezményben részesülnek.

Kiváló tisztelettel **Az igazgatóság.**

Bámulatosan olcsó kerítések!

Újdonság!

Újdonság!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Ullői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát

mint a legcélzesebb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnyeinek fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen a mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnye: **Olcsóság:** 1 méter magasságu tekercsekben a következő árakon kapható:

Fekete vassodronyból:

1973

Sodronyvastagság:	1-2	1-4	1-6	1-8	2-00	milliméter
Ára méterenkint:	35	40	45	50	55	fillér.

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

Sodronyvastagság:	1-2	1-4	1-6	1-8	2-00	milliméter.
Ára méterenkint:	40	45	55	60	65	fillér.

Célszerűség: A fonat lyukbősége 5 cm. lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szelvi pedig tűskék, tehát az átmozgást megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége; a keresztirányú pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tűskés sodrony alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. A tűskés sodrony méterenkint ára 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: körzónésos gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle czélokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkély-rácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vassból. Föld- és kavicsrostákat, magtár-, ablakrostályokat, ökr szájkosarakat, szikrafogókat, gabonaszétválogató hengereket, valamint régi választóhengereknek új sodronyköpenyvel való ellátását. Sodronyszöveteket, fonatokat és vaskeretű szitákat szelőkrostályokba.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

Hajregenerator

használatával. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti színét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény állandóan megmarad. A fehéreneműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használatával nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 60 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen
a villamfényfürdőket, 400

idegesség ellen hidegvíz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utcza 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek. Telefon 270.

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlíthatlan hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél; enyhíti a hurutot és megszünteti a kiköpést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s még ilyen időlt bajokat is meggyógyít. 2. Kifűző hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-nél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázi. 4. Meglepetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörcsöt, kólikát és hasragást. 5. Gyenge hasbajt és vértisztító hatása, tisztítja a veséket, megszünteti a hypocondriát és buskomorogást, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kifűző szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog és szájbajnál, megszünteti a fejfájást s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kifűző gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbánczra, pattanások, füstök, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, rüh, kősz s kitésekre, felpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zugást, szakgatást, köszvényt, fuffajást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apacza-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvyszer a gyáramból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokba 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona. Bosznia és Herzegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 60 fillér. 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Székküldés csak a pénz előre beklítése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kitalás még a legregibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhetők és utóérhetlen egy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcs használható: gyermekágyas fájó mellre, tejfolyás megakadásánál, mell-megkeményedés, orbáncz, minden időlt bajknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolyás, dagadt lábknál, sőt csontszúrnál is; ütés-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lövésbélknél; minden idegen anyag, mint: üveg vagy faszilánk, homok, serét, tövis stb. kiszívására; mindenféle dagadt, kelések, támadások, pokolvar, sőt rákbajnál is; gillzta ellen, kórümméreg, porsénés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdaganat, a vér betegségek, fuffolyás, gyermek-otvar stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik; a szállítás csak az Árnak előleges beklítése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállítóval, portó és csomagolással együtt 3 korona 60 fillér. Számítalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindeukit óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pragrad“ beégetve legyen.

A gyógyhatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbák és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldehető. Legtöbbszörre már az orvos megérkezéseig is segítenek, nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéktelen és hatás nélküli úgynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénz hiába dobák ki, hanem csakis ezen két régen jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírt szert kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szerek a valódiság minden kellékével ellátva nem voltak kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke“ Pragrad bei Robitsch-Sauerbrunn

megrendelni.
Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerárban, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerárban, Bécsben C. Brady gyógyszerárban. 1931

0 esász. és Apost. kir. Fenségének legfelső elhatározása folytán.

A katonai jótékony czélokra szánt

XXII-ik cs. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák örökös tartományokban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 17.822 nyereményt tartalmaz készpénzben 442.850 korona összegben.

A főnyeremény.

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1902. évi június 12-én fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottójüjtődékben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirtda- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság.

1946

Államsorsjáték osztálya.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

70144—1902. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon átverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

Állomáson	2. évi május hó
Kis Czell	26-án d. e. 9 óra
Bpest keletip. u.	28-án d. e. 9 óra

Budapest, 1902. május hóban.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államv. üzletvez. Aradon.

13830—1902. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél nyilvános tárgyalást hirdet a nagyváradi—szegedi vonalon Algyő állomás közelében az 1664—1676. sz. szelvények között épülő Tisza-hidnál átfektetendő pályátöltés és ott létesítendő terelő vágányok előállításához és közutak correctiójához szükséges mintegy 46 000 m³ földfeltöltési munkára, nemkülönb az ártér-nyuló régi vasuti töltésnek eltávolítására teljesítendő mintegy 24000 m³ föld leásási munka végrehajtására.

A tervet, a szerződési és ajánlati terveket, a pályázati feltételeket, valamint az általános és részletes feltétlfüzeteket Aradon a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában és Hédmézövársárhelyen az osztálymérnökségnél a hivatalos órákban megtekinthetők, illetve 3 koronáért megszerezhetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1902. évi május hó 31-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani. „Ajánlat az algyői hidnál létesítendő földmunkákról”.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis legkésőbb 1. évi május hó 30-án, déli 12 óráig 2000 pengzt kell a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. Takarékpénztári könyvek letét gyanánt el nem fogadhatnak.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

A készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számítatásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Aradon, 1902. május hó 12.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

TELEFON 184.

**Pártoljuk a helybeli ipart!
Bettelheim K.**első aradi egyedüli szakszerű mosó-
és tisztító müintézete

Arad, Aulich Lajos-uteza 2. sz. (Lux-udvar)

A nyári idényre felhívom a t. nagyközönséget müintézetemre. Jól felszerelt munkás személyzetemmel párosulva, ama kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmagasabb igényeknek is minden irányban megfelelhettek. Elvállalok mindenféle mosható női, férfi és gyermek ruhákat, bur kalapot, piperre tárgyakat, függönyöket, összes házi ruházatokat mossát a legolcsóbb egyezségi árak mellett. Kivánatra háztól elvitetem és haza küldöm.

TELEFON

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vétetek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogzédulák,
arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

Gurahonezi

portlandcemento

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normáit 60—70 százalékkal felülmúlja. rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránaál
Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 274

**Tavaszi és nyári idény
1902.****VALÓDI BRUNNI SZÖVETEK.**

Egy vég 3.10 mtr. hosszu, elegendő 1 férfi öltözetre, (ka- bát, nadrág és mel- lény, csak ennyibe kerül:	2 frt 75 kr., 3 frt 70 kr., 4 frt 80 krért jó 6 frt és 6 frt 90 krért jobb 7 frt 75 krért finom 8 frt 65 krért finomabb 10 frtért a legfinomabb	valódi gyapju szövetből
---	--	----------------------------

Egy vég fekete szalonöltönyhöz 10 frtért, valamint felöltőszöveteket, turista ruhákhoz lodont, finom kamgarnt stb. gyári árban küld a szolidasá-
gáról ismert posztógyári raktár 1902

SIEGEL IMHOF BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve.

Mintahü szállítás.

A t. közönség különösen figyelmeztetik, hogy a posztók ára, ha közvetlenül hozatják, sokkal olcsóbb, mintha közvetítés útján vásárolják.

Értesítés.

Tisztelettel tudatjuk t. részvényeseinkkel, hogy felszámolás alatt álló társulatunk az ez évi bevételekből május hó 16-ikától kezdődőleg az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár útján az alaptökből 15%-ot

vagyis 30 koronát

fizet vissza részvényenként és pedig a részvények szabályszerű lebélyezése ellenében.

Országos Szőlőoltványtelep
r. társaság
felszámoló-bizottsága.

957

Kassovitz Fülöp

férfi-, fiu- és gyermekruha raktár

Arad, Andrassy-tér 9. sz., a Minorita-templommal szemben.

Nagy választék

kész ruhákban a legkitünőbb szövetekből**versenynélküli olcsó árakon.**

Mérték utáni megrendelésekhez nagy választék van több mint 2000 szövetmintából,
s ezen rendelések legjutányosabb árakon eszközöltetnek.

**Reverendák a főt. papság részére,
civil-ruhák, katonai, hivatalnoki és egyleti egyenruhák
a legpontosabban előírás szerint készítettnek.**

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Reich Samu, üzletvezető.

Arad, Andrassy-tér 9.

531

Igen tisztelt Kassovitz ur!

A megrendelt összes ruhák átvételét a legnagyobb köszönettel elismerem, s igazán mondom, meglepő gyorsasággal s a mellett a leggondosabb kiállítással elkészítve vettem át, miért is fogadja el tőlem tiszteletem jeléül e pár sorokat.

Sikló, 1902. évi május hó 5-én.

Maradtam tisztelője
Höld Ferencz, s. jegyző.

A legjobb jégszekrények kaphatók

SZABÓ ALBERT-nél

üveg-, porcellán-, lámpa- és konyhaberendezési üzlet

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

Apró hirdetések.

Minden hirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűből 8 fillérbe kerül. A
his hirdetések előre fizetendők. Ér-

tesztéseket a kiadóhivatal ad; jövő-
beni kérdésekhez a válasza való hely-
ben mellékelendő. Telefon aradszékhely
nem ad a kiadóhivatal.

Telephon 436.

Vasgerenda, szekértengely, ráfvas,
aczelcsákányok, metsző-ollo, kertész-
füresz, oltókések és egyéb áruczik-
kek jó minőségben és olcsó árban
kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésben 1561

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet úgy
a n. b. közönséget értesíteni, hogy Ara-
don, a halterem az „Arany potyka”
helyiségben

élő és nyers halak

hármely nagyságban és fajban a napi ár-
olyam szerint mindenkor nálam kapha-
tók. Pósta megrendelések a legponto-
sabbban utánvét mellett eszközöltnék.

Becses pártfogásáért esd

tisztelettel

Widlovits Mária,

haláruda tulajdonos.

302

Valódi kölni vizem

a föld minden részén ismeretes az aluli
törvényesen bejegyzett védjegy alatt:

Köln, **Johann Maria Farina**
Jülichplatz No. 4.

Udvari szállítja ő felsége I. Ferencz Jó-
zsefnak, Ausztria császárnak és Magyar-
ország királyának, továbbá több császári
és királyi udvaroknak. 1982

További intézkedésig

árusítjuk úgy a

Széchenyi-utcai (Vásárhelyi-ház),

mint

Forray-utcai (Gróf Nádasdy-ház)

elárusító helyiségünkben,

valamint

házhoz szállítva

1 liter teljes tejet 8 krért

1 liter lefölözött tejet 4 krért

1 Ko. tehén turót 14 krért.

Aradi tejcsarnok.

940

Egy modern

ujonnan épült ház szabad kézből
eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.
839

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyára-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kívánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla**
fogvizének hasz-
nálata mellett, üvege **35 kr.** valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Örökösöl, (E. Winkler) **Wien**, 19/1
Sommer-gasse 1. Kapható **Aradon: Ring**
Lajos Asztalos **Sándor-utca 1. sz. G.**
Földes Kelemen, Deák Ferencz-utca
11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük min-
denütt határozottan **Bartilla-féle** fog-
vizet. Hamisítványok feljelentői 100 di-
jaztatnak. 303

VAJDA BENŐ

fogorvos

Arad, Szabadság-tér Színház-épület.

MŰFOGAKAT,

foganként 2 frtért.

Fogak plombirozása feltűnően olcsón, jótállás
mellett. 768

Fájdalom nélküli foghúzás 1 forint.

Gazdasszonynak,

vagy házvezetőnek ajánlok egy
26 éves, özvegy, magános eltesebb,
vagy özvegy urhoz, helyben vagy
vidéken, ki a háztartás minden
terén jártas és kitűnően főz. Fel-
tétellei szerények. Czim a kiadó-
hivatalban. 966

Haszonbérbeadás.

Csanádmegyében,
Makó és Földeák között

5 km.-re a vasuti állomástól
500 kis hold (1100 □-öl)

gazdasági épületekkel

bérbeadandó 7 évre.

Torontálmegyében,

Valkány állomástól 2 km.-re
600 katasztrális hold (1600 □-öl)

gazdasági épületekkel

12 évre kiadó,

esetleg utóbbi azonnal is át-
vehető, instructióval és termés-
sel, mivel tulajdonosa elhalt.

Értekezhetni: **Eckhardt Osz-**
kárnénál Makó, Csanád m. 927

Knizse Ignác

puskaműves, városi lövölde.
Elvállal javításokat mindennemű
fegyvereken és új agyak készit-
ését legszebb kivitelben, olcsó ár-
ban. Ugyanott egy női bicikli
eladó. 884

Magyar részvénytársaság
keres

ügynököket

sorsjegy részletek eladására.

Ajánlatokat „Kitűnő mellékj-
vedelem 1000. szám” jelige alatt
Mosse Rudolf Budapest IV. Feren-
cziek tere 3. szám 10. ábrát. 1984

Magtár bérbeadó

Maros-utca 4. sz. alatti

épületünkben,

a Széchenyi malom közvetlen
közelében. Továbbá kiadó a
magtár melletti házunkban lévő

nagy

943

souterreín helyiség,

utcai bejárattal.

Fodor és Reisinger.

Egy 35 éves róm. kath. vallású

önálló iparos,

ki 4500 korona készpénzzel
rendelkezik,

nősülni óhajt

egy 20—30 év közötti róm.
kath. vallású leánnyal, vagy
gyermektelen özvegygyel, ki
szintén ugyanoly hozományyal
rendelkezik. 958

Arcképpel ellátott levelek
kéretnek „Nefeletts” jelige alatt
e lap kiadóhivatalába.

Discretió férfiúi becsületszó.

A „Báró Hirsch Mór”

jótekonysági és önsegélyező egyesület,

mely tagjait orvosi gyógykezelésben, gyógyszerkiszolgálásban
és hetisegélyben, az elhalt tag hátramaradottait pedig pénzse-
gélyben részesíti. ezennel közhírrá teszi, hogy a központi fel-
ügyelő f. évi június hó 9-én, 10-én és 11-én ujon-
nan jelentkező

tagok felvételét

az egyesület aradi fiókirodájában.

(Erzsébet-körut 9. Glück-ház)

az orvosi és beiratási díjak elengedésével

fogja eszközölni. 959

Bővebb felvilágosítás az irodában nyerhető.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.